

VINERI • 16 IULIE 2004 • ANUL LIV NR. 29

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Legăturile cu comunitatea românească sunt prioritare”

„Fără muzică nu pot să trăiesc”

Sfântul Ilie în tradiția românilor din Ungaria

CALENDAR ORTODOX

- 19 iulie, luni – Cuvioșii Dia și Teodor, episcopul; Cuv. Macrina.
20 iulie, marți – (†) **Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesvi-teanul**.
21 iulie, miercuri – Sf. Prooroc Iezechiel; Cuv. Simeon și Ioan.
22 iulie, joi – Sf. Purtătoare de mir și întocmai cu Apostolii Maria Magdalena.
23 iulie, vineri – Aducerea moaștelor Sf. Mc. Foca; Sf. Mc. Apolinarie și Vitalie; Trofim și Teofil.
24 iulie, sâmbătă – Sf. Mare Mc. Hristina; Sf. Mc. Ermoghen.
25 iulie, duminică – Adormirea Sfintei Ana; Sf. Olimpiada și Eupraxia. Duminica a VIII-a după Rusalii.

Proverbul săptămânii

„Nu lăsa să te muște câinele fără să-i smulgi din păr” – pedepsește pe cel ce-ți face rău că se năvălește.
(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

19 iulie

1946 – s-a născut tenismanul român **Ilie Năstase**.

20 iulie

1304 – s-a născut poetul italian **Francesco Petrarca**.
1514 – a fost executat la Timișoara **Gheorghe Doja**, conducătorul războiului țărănesc din 1514.
1927 – începe prima domnie a **Regelui Mihai I**. Regele fiind minor, s-a instituit o Regentă formată din trei persoane.

21 iulie

1808 – s-a născut **Simion Bărnuțiu**, istoric și om politic, conducător al revoluției române de la 1848 din Transilvania.
1821 – la Bacău s-a născut **Vasile Alecsandri**, poet, autor dramatic, prozator.
1898 – s-a născut **Ernest Hemingway**, scriitor american, distins cu premiul Nobel pentru Literatură.
1907 – s-a stins din viață marele pictor român **Nicolae Grigorescu**.

22 iulie

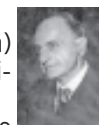
1456 – victoria lui **Iancu de Hunedoara**, voievod al Transilvaniei, împotriva puternicei armate otomane conduse de Mohamed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului.

23 iulie

1859 – a apărut la București cea mai însemnată revistă satirică românească săptămânală „**Nichipercea**”, la care au colaborat, printre alții, Radu Rosetti și Pantazi Ghica.

24 iulie

1802 – s-a născut **Alexandre Dumas senior**, scriitorul romanelor celebre „Contele de Monte Cristo” și „Cei trei mușchetari”.
1882 – s-a născut la București matematicianul **Traian Lalescu**.
1909 – s-a născut la Vitănești (Teleorman) **Constantin Noica**, filosof, eseist, erudit poliglot.

1917 – are loc **bătălia de la Mărășești**, unde armata română a obținut o victorie strălucită asupra armatelor germane.

25 iulie

1897 – Alexandru Macedonski a editat foaia „**Liga Ortodoxă**”, în care a debutat Tudor Arghezi și Gala Galaction.

Micherechi

Festivalul Castraveților, ediția a II-a

În acest an se va organiza pentru a doua oară Festivalul Castraveților în „comuna serelor”, la Micherechi. Din partea comisiei de organizare, **Tiberiu Netea**, președintele Asociației pentru Micherechi, ne-a oferit următoarele informații: „Festivalul se va desfășura și de această dată pe durata de două zile, 14–15 august, sâmbătă de la ora 11.00 până duminică la miezul nopții, pe strada principală a comunei. La fel ca în anul trecut și acum vor evolua mai multe echipe de dansuri populare, dans modern și muzică ușoară.

Vor fi inițiate concursuri distractive pentru copii și un concurs la care adulții vor putea să gătească specialități culinare, în strădania obținerii unui clasament bun și cu speranța unor premii valoroase. În cadrul programului folcloric, Echipa de păstrare a tradițiilor Gheorghe Nistor va interpreta câteva dansuri locale, după care vor urma formații folclorice din Giula, Șercad, Szarvas și interpreți din România. Duminica va fi tragerea lozurilor de tomboală, festivalul încheindu-se cu un foc de artificii.”

-I-

Szarvas

Sesiune suplimentară de admitere

Secția Pedagogică a Școlii Superioare „Tessedik Samuel” din Szarvas (județul Bichiș) organizează sesiune suplimentară de admitere în data de 24 august 2004 pentru învățământ de zi și fără frecvență: educatori (cu durata de 3 ani) și învățători (cu durata de 4 ani). La secția

fără frecvență se pot înscrie cei care doresc diploma a doua învățători sau educatori, fără examen de admitere. Înscrierile se fac la Secretariatul Facultății până în data de 30 iulie 2004. Informații suplimentare la telefonul 66/311-511 sau 20/219-13-56. E-mail: jonasne@szv.tsf.hu.

Budapesta

Concert de muzică românească

Formația Zdob și Zdub va cânta pe scena principală a Festivalului de la Sziget, care se va desfășura între 4 și 11 august, în Budapesta. Cea de-a 12-a ediție a manifestării, cunoscut drept cel mai mare de acest gen din Europa Centrală, va reuni sute de concerte care se vor desfășura pe cele 21 de scene de pe insulă. Zdob și Zdub va fi prezen-

tă pentru a treia oară la Sziget, formația din Republica Moldova susținând câte un concert și în anii 2001 și 2002.

România a fost reprezentată în 2001 de trupa Spitalul de Urgență, iar în 2002 de Paraziții. Biletele la această ediție costă 80 de Euro pentru întreaga perioadă sau 15 Euro pentru o zi.

I. K.

Mulțumiri, în numele copiilor

Direcțiunea Liceului N. Bălcescu și a Școlii generale românești din Giula își exprimă pe această cale sincera mulțumire către Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, personal domnului secretar de stat **Titus Corlățean**, pentru posibilitatea acordată elevilor români de la Giula de a participa la festivalul folcloric de la Șimleul Silvaniei și la tabăra de copii de la Năvodari. Copiii noștri s-au întors acasă cu nemărate amintiri plăcute, care i-au îmbogățit pentru o viață întreagă.

Dr. Maria Gurzău Czeglédi, directoare

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Peisaj de vară**
(Foto: Eva Iova)

Oradea

Târgul meșterilor populari

La sfârșitul acestei săptămâni va avea loc cea de-a XI-a ediție a Târgului Meșterilor Populari din România, manifestare ce se va desfășura în Parcul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea. La târg vor participa peste 80 de meșteri populari din România și câțiva din Ungaria. Conform declarațiilor directorului Muzeului Țării Crișurilor, **Aurel Chiriac**, vor fi reprezentate toate meșteșugurile și îndeletnicirile populare: olăritul, cojocăritul, împletitul papurei, țesutul, prelucrarea lemnului, pictură naivă, încondeiatul ouălor etc. Deschiderea festivă a târgului va fi vineri, 16 iulie, de la ora 18.00. I. K.

Cenadul Unguresc

Un pod peste Mureș

Până în prezent s-au executat deja mai multe proiecte pentru podul peste Mureș de la Cenadul Unguresc. Partea română și-a exprimat dorința de a se realiza o legătură feroviară și rutieră, în timp ce partea maghiară sprijină îndeosebi varianta relației rutiere. Încă nu se știe când va începe construirea podului, în schimb, este aproape sigur că va purta numele Sfântului Gerhard. Pentru construirea podului, care se va termina până în anul 2007 și va fi inaugurat odată cu intrarea României în UE, s-au obținut 30.000 de euro prin fonduri PHARE.

(TriplexNews)

„Legăturile cu comunitatea românească sunt prioritare”

De vorbă cu domnul Constantin I. Aron, noul consul general al României de la Seghedin

Domnul **Constantin I. Aron**, consulul general al României de la Seghedin, și-a început activitatea în orașul de pe malul Tisei la sfârșitul lunii iunie. Noul diplomat în țara noastră ne-a mărturisit, în cadrul unui interviu, despre cariera sa de până acum, despre relațiile româno-maghiare și despre dorința sa de a cunoaște cât mai bine comunitatea românească din Ungaria.

– Sunt de origine bihorean, născut în comuna Lunca. Liceul l-am făcut la Arad, la Liceul „Ioan Slavici”, actualmente „Moise Nicoară”, iar studiile superioare mi le-am terminat în 1964, la București. Din 1971 am intrat la Ministerul Comerțului Exterior și al Cooperării Economice Internaționale, unde în 1978 am devenit consilierul juridic șef al acestui minister. În 1998, chemarea mea a fost spre Ministerul de Externe. Am fost trimis și am funcționat ca și consul la Consulatul General al României la Los Angeles, iar după reîntoarcere am fost instalat în calitate de director, apoi director general al Direcției Relații Consulare din MAE

– Înainte însă de a continua aspectele privitoare la activitatea profesională, să vorbim despre o zonă care se leagă de sfera mai intimă, de fondul familial...

– Sunt căsătorit din 1968, soția mea Dorina Maria a absolvit facultatea matematică-mecanică din București. A profesat în domeniul informaticii și acum a ieșit la pensie. Fiica mea Diana s-a căsătorit după un masterat foarte frumos, făcut în Salte Lake City, în SUA. Prin propriile eforturi, a primit o bursă datorită rezultatelor deosebit de reușite. S-a căsătorit cu un coleg de bursă, cetățean german, și locuiesc în Germania, amândoi lucrând în instituții financiar bancare, la nivel de experți. Suntem toți trei și cu ginerele, deci toți patru, ortodocși, ortodocși practicanți. Chiar duminica trecută am fost în biserica sârbă din Seghedin, unde românii se

întâlnesc în fiecare a patra duminică a lunii.

– Consulatul României a fost prima misiune diplomatică în Seghedin. În zilele noastre se găsește printre instituțiile cu prestigiu în oraș. Cum doriți să continuați această activitate a Consulatului?

– Activitatea consulară, prin însăși denumirea ei, presupune un contact cu cetățenii, indiferent că sunt români sau de altă cetățenie. Un contact permanent, pentru că noi trebuie să acordăm serviciile consulare necesare. În același timp, România acordă o importanță majoră relațiilor cu țara vecină Ungaria. Se știe că Ungaria, de la 1 mai, este membră a Uniunii Europene și noi ne grăbim, facem pași uriași ca s-o ajungem din urmă, bineînțeles în sens pozitiv, în sensul de a face parte din aceeași familie a popoarelor europene, în cadrul Uniunii Europene. Colectivul meu dorește să continue tradiția și activitatea predecesorului și a predecesorilor noștri, să învățăm din experiența ungară privind negocierile la UE, aderarea propriu-zisă la UE, ca prin asta să facilităm procesul de aderare al României. Recent, într-un interviu acordat de către premierul ungar Medgyessy Péter postului de Radio București, acesta spunea că avem probleme foarte stringente cu agricultura și cu investițiile. Nu întâmplător și noi avem probleme cu agricultura, cu investițiile – care, în paranteză fie spus, s-au dublat față de anul trecut – deci denotă atenția de care se bucură și în continuare România. Dar noi trebuie să învățăm din ceea ce e bun în pașii făcuți de Ungaria în aceste domenii. Și nu numai în aceste domenii: am început deja demersurile, contactele – nu sunt de mult timp în Ungaria – dar sper că treptat-treptat, metodic să găsim soluții pe care să le comunicăm acasă pentru binele celor care lucrează și își desfășoară activitatea în România.

– Este o formațiune și mai directă, Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa, care înglobează patru județe din România, trei din Ungaria și provincia Voivodina. De șapte ani există o colaborare din ce în ce mai strânsă în această regiune. Consulatul în ce măsură va putea contribui la dezvoltarea acestor legături?

(Continuare în pag. a 4-a)

Noi medici primari români la Giula

Spitalul „Pándy Kálmán” din Giula a sărbătorit miercuri trecută, la 7 iulie, Ziua Semmelweis. Festivitatea se organizează anual, în iulie, luna când s-a născut, în anul 1818, medicul Semmelweis Ignác, cunoscut ca un mântuitor al mamelor. Cu această ocazie festivă, directorul spitalului giulan a oferit titluri noi pentru medicii spitalului, printre care s-au găsit și doi medici români, **dr. Ioan Ciotea** și **dr. Tiberiu Martin**, care au devenit medici primari.

Festivitatea a început cu evocarea unor date importante din viața și activitatea medicului Semmelweis, despre care a vorbit **dr. Gheorghe Marc**, medic primar ORL-ist, după care au fost conferite distincții și diplome pentru diferiți angajați ai spitalului cu merite deosebite, precum și pentru cei mai activi donatori de sânge. Conferirea unor noi titluri a fost făcută de directorul spitalului **dr. Kovács József**. În acest an dintre numeroșii medici de origine română care lucrează la spitalul giulan au fost distinși cu titlul de medic primar doi specialiști, ambii originari din Micherechi.

În laudatio, activitatea celor doi medici români a fost apreciată cu următoarele cuvinte:

„Domnul **dr. Ioan Ciotea** lucrează la secția de traumatologie a spitalului nostru din anul 1989. Primul examen de specialitate din traumatologie l-a făcut în 1994, după care, în 1999, a susținut examenul de ortopedie. A început să studieze domeniul chirurgiei la umăr ca tânăr specialist, domeniu în care – pe baza cunoștințelor teoretice – a dobândit și o experiență foarte

bogată. În consecință, secția de traumatologie din Giula a devenit centru de chirurgie la umăr. În legătură cu această temă, a participat la numeroase perfecționări din țară și din străinătate, la conferințe de specialitate a susținut prelegeri și chiar a prezidat astfel de sesiuni științifice. A ținut operații de prezentare la Universitatea din Seghedin și la alte spitale județene. Ocupă un loc important în activitatea științifică, de specialitate și de vindecare a secției. Acest lucru este dovedit de numărul operațiilor și de profesionalismul cu care își desfășoară activitatea, pentru care a dobândit o recunoaștere în întreaga țară. Acestea l-au motivat pe medicul primar șef de secție **dr. Dósa Gábor** să-l propună pe **dr. Ioan Ciotea** pentru titlul de medic primar.”

„Domnul **Dr. Tiberiu Martin** a obținut diploma de medic general în 1990, la Seghedin. În 1995 a reușit la examenul de medicină internă, în 1998 la infectologie, iar în 2000 la alergologie și imunologie. Începând din 1996 a participat la 33 de conferințe științifice. Din 2001 funcționează în spitalul nostru ambulatoriul județean de imunologie, la organizarea și munca de specialitate a căruia a contribuit și contribuie și în prezent în mare măsură domnul **dr. Martin**. Își desfășoară activitatea cu conștiinciozitate și punctual, luptă cu perseverență și empatie pentru fiecare pacient de-al lui. Propunerea lui **dr. Tiberiu Martin** pentru titlul de medic primar a fost făcută de **dr. Teodor Bányai**, medic primar șef de secție.”

Dr. Ioan Ciotea și **dr. Tiberiu Martin** au fost felicitați pentru acest titlu foarte important în cariera lor de către directorul spitalului și, pe urmă, în cadrul unei recepții, de colegii lor de breaslă.

La NKA s-au anunțat rezultatele concursului, publicat pentru naționalități

La sediul din Budapesta al Fondului Cultural Național (NKA) s-a ținut marți, la 13 iulie, o conferință de presă în cadrul căreia s-au făcut cunoscute subvențiile acordate pentru proiectele culturale ale minorităților naționale și etnice din Ungaria. Direcțiunea NKA a publicat pentru prima dată în acest an concursuri speciale și pentru naționalități, rezervând în acest sens 100 de milioane de forinți. Fondul disponibil a fost creat de către Ministerul Patrimoniului Cultural Național (NKÖM), care a transferat sarcina subvenționării publicațiilor și a programelor culturale ale minorităților pentru NKA, aceasta însemnând că din anul 2004 portofoliul cultural nu le mai sprijină în mod direct.

Obligațiile de la NKA au crescut și pentru că bugetul din 2004 al Fundației Publice pentru Minorități (MNEKK) s-a redus la 390 de milioane de forinți față de cele 660 de milioane disponibile pentru aceleași scopuri în 2003. Astfel, în acest an, la MNEKK nu au mai fost publicate deloc concursuri pentru subvenționarea unor domenii importante, ca de exemplu, sprijinirea activităților de cercetare sau publicare cărților naționalităților. Demn de menționat în această ordine de idei că pentru scoaterea săptămânalului *Foia românească*, MNEKK a asigurat cu 7 milioane de forinți mai puțin decât acum un an.

La Fondul Cultural Național, reprezentanța care a apreciat dosarele de

concurs înaintate de către minorități a fost alcătuită de către delegații autoguvernărilor pe țară ale naționalităților, fiind completată cu patru persoane desemnate de către NKÖM. Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) l-a avut în Curatoriu pe *Tiberiu Luhas*, șeful oficiului AȚRU. Ministerul Culturii a delegat-o printre reprezentanții NKÖM și pe *dr. Ana Borbély*, colaboratoarea Institutului de Lingvistică al Academiei de Științe din Budapesta, cercetătoarea problemelor de limbă a românilor din Ungaria, care însă, din motive administrative, a renunțat între timp să participe la munca din Curatoriul NKA.

(Continuare în pag. a 11-a)

„Legăturile cu comunitatea românească sunt prioritare”

De vorbă cu domnul Constantin I. Aron,
noul consul general al României
de la Seghedin

(Urmare din pag. a 3-a)

– Aș vrea să precizez că în afara acestei euroregiuni, în aria de activitate a consulatului intră și Euroregiunea Transcarpată cu județe din nordul României și Ungariei, unde dorim de asemenea să dezvoltăm mai ales traficul transfrontalier. Dealtfel, dorim să ne implicăm în special prin facilitarea contactelor, a schimburilor dintre cele trei părți. Avem în permanență contact cu secretariatul Euroregiunii DKMT, știm că pe 22 iunie a avut loc o ultimă întâlnire, în sens cronologic. Proiectele se pare că se materializează în mai multe domenii, chiar și în domeniul macroeconomic româno-maghiar, cum ar fi, de exemplu, sistemul energetic, transportul gazelor și al proiectelor de amenajare a râurilor Tisa, Mureș și a celorlalte, pentru a împiedica necazurile care în trecut ne-au făcut atâtea dificultăți și, mai ales, pentru a crea un sistem energetic local, care să avanteze toate cele trei părți.

– Antecesorul domniei voastre, consulul general Andrei Oancea a întreținut legături foarte strânse și cordiale cu comunitatea românească din Ungaria. Vreți să continuați această legătură?

– Unul din obiectivele prioritare ale acestui consulat și, implicit al meu, constă în a întări legăturile cu comunitatea românească din Ungaria, care se află în primul rând în cele șase județe ale circumscripției mele consulare. Am început prin vizite la Giula: la Prea Sfințitul Episcop Sofronie, la Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Am fost informat în ambele locuri despre problemele într-adevăr numeroase și delicate pe care le întâmpină și eforturile pe care le fac ca în cadrul noii legi a minorităților anumite aspecte care țin îndeosebi de etno-business să

dispară. Am mai participat recent la acea reuniune extraordinar de frumoasă privind muzica sacră, cea de-a IV-a ediție a festivalului muzicii sacre, organizată tot la catedrala episcopală. Apoi am participat și la ziua bucatelor românești, ocazie cu care nu numai că am și gustat bucate, care au fost delicioase și mi-au adus aminte de vremurile când și eu mâncam prin Bihor și la Arad asemenea mâncăruri, dar am putut să discutăm vreme de câteva ceasuri destins, cordial, cu diverse persoane din cadrul comunității românești. Unii mi-au împărtășit bucuriile, dar majoritatea mi-au spus necazurile lor. Vom încerca pe cât posibil să-i ajutăm, să-i sprijinim. Una din preocupările mele esențiale este să încerc să înțeleg dificultățile românilor din această zonă și să încercăm să-i ajutăm atât pe plan cultural, cât și pe cel al învățământului și pe alte planuri. Chiar și economic, fiindcă un consulat are în componența sa și probleme economice despre care am vorbit și cu domnul Traian Cresta, președintele AȚRU, și anume, problema tonajului la punctele de frontieră.

– Ați ținut să vă întâlniți și cu reprezentanții presei românești din Ungaria...

– Presa scrisă și cea electronică este unul din factorii de putere în lume, astăzi. Unul din principalele mele obiective a fost și este să am relații bune cu presa. Multe lucruri interesante am aflat și, în continuare, vreau să merg pe aceeași idee – cea a colaborării. Să-l informăm pe românul din această parte a țării despre gândurile noastre bune. Nu dorim să ne interferăm sub nici o formă în activitatea comunității românești din Ungaria, dorim însă o colaborare și pot să spun că unele punți s-au și format de pe acum.

P. Cimpian

Cea mai bună formație folclorică de amatori din România în fața spectatorilor din Bătănia

Ansamblul Folcloric „Izvoarașul” din Buziaș a susținut un spectacol de o oră în cadrul unui festival de vară, organizat la Bătănia, în perioada de 9–11 iulie. Dan-

satorii și cântăreții amatori din Banat au câștigat concursul național din Mamaia în anul 2003, ne-a informat directoarea Căminului Cultural din Buziaș, *Liliana Badea*, care și ea face parte din formația valoroasă, care evoluează sub conducerea artistică a lui *Milosav Tatarici*, maestru coregraf al Ansamblului Folcloric „Banatul”, o trupă profesionistă din Timișoara. Oaspeții bățanienilor au prezentat un montaj de dansuri și cântece populare, în care au fost incluse și obiceiuri din Banat.

Șt. C.

Subvenții din fondul de intervenție

La propunerea lui *Heizer Antal*, președintele Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU), secretarul de stat *Szabó Vilmos*, responsabil pentru problemele minorităților din cadrul Guvernului de la Budapesta, a decis recent despre asigurarea unor subvenții acordate pentru lucrări de renovare și îmbunătățire a condițiilor de lucru de la instituții românești din țară. Astfel, Uni-

nea Culturală a Românilor din Ungaria primește 1,9 milioane de forinți pentru continuarea lucrărilor de renovare de la sediul din Giula al organizației civile. Episcopia Ortodoxă Română din Giula a obținut 600.000 de forinți pentru lucrările de izolare la clădirea bisericii din Bichișciaba, suma completând subvenția de 1,3 milioane de forinți, asigurată la finele anului trecut pentru introducerea încălzirii

centrale la biserica ortodoxă din reședința de județ. Primăriei din Apateu i se asigură 400.000 de forinți pentru procurarea de mobilier pentru căminul cultural din loc, reînnoit recent dintr-un fond de 15 milioane de forinți, asigurați din partea Ministerului Culturii de la Budapesta în anul trecut, cu scopul amenajării la Apateu a unui centru cultural model pentru românii din zona Bihorului unguresc. –ștf–

Primul profesor de muzică din comunitatea noastră, care a absolvit în România „Fără muzică nu pot să trăiesc”

Tânărul micherechean **Gheorghe Păcș** a urmărit de mic copil un vis, acela de a cunoaște „limba muzicii”. La început a fost îndrumat de părinții lui, dar, cu timpul, devenind tot mai mare, s-a pregătit în mod conștient pentru o oarecare carieră muzicală.

După aproape 20 de ani de lecții și ore de muzică, repetiții muzicale și examene, astăzi, absolvind Facultatea de Muzică din cadrul Universității din Oradea, Gheorghe începe să-și realizeze visurile, se pregătește pentru predarea cunoștințelor legate de muzică.

Iată acum povestea primului tânăr român din Ungaria care a absolvit Facultatea de Muzică a Universității din Oradea.

– Ai început să faci cunoștință cu instrumentele muzicale la vârsta de șapte-opt ani. Cum s-a născut această dragoste pentru muzică?

– Făcând parte cu întreaga mea familie din Biserica Baptistă din Micherechi – în fanfara căreia a bătut toba și tata –, de mic copil l-am însoțit la repetițiile din fiecare duminică dimineața. Fiind mereu la aceste întâlniri, m-am îndrăgostit de jocul fanfarei, de atmosfera repetițiilor. Atunci, la vârsta de șapte ani, m-am hotărât să învăț și eu la trompetă, dorință care i-am anunțat-o și dirijorului de atunci. Apoi, în clasa întâi, părinții m-au înscris la Școala de Muzică „Erkel Ferenc” din Giula, la trompetă. După primul an, care a trecut mai mult cu joacă și am cântat din plăcere, și după ce am rămas singur la aceste cursuri, mama și tata m-au sfătuit să mă gândesc mai serios la studiile muzicale, pentru că mai târziu, prin aceasta, pot să-mi câștig mai ușor pâinea. Timp de opt ani am frecventat în fiecare săptămână de două ori lecțiile de muzică, de solfegiu și trompetă. Tot așa am continuat și în anii de liceu la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula. Dar doi ani am făcut paralel și pregătiri particulare pentru universitate la o profesoară de pian și solfegiu.

– Aceasta înseamnă că ai avut un plan concret și privind o anumită universitate?

– În primul rând, m-am pregătit pentru examenul de admitere la secțiile de română și muzică din cadrul Institutului Pedagogic „Juhász Gyula” din Seghedin (astăzi Universitatea din Seghedin). Însă între timp am aflat mai

mult despre Facultatea de Muzică din Oradea de la domnul **Gheorghe Flueraș**, binecunoscutul dirijor, și am aflat despre posibilitățile de bursă ale tinerilor români din Ungaria de la fosta mea dirigintă la liceu, doamna profesoară **Maria Gurzău Czeglédi**.

– Deci, după absolvirea Liceului Românesc ți-ai continuat studiile superioare la Oradea...

– Atunci, în 1998, m-am înscris la Institutul Biblic Emanuel din Oradea (astăzi Universitatea Emanuel), pentru anul pregătitor de perfecționare a limbii române. Pe lângă cursurile de gramatică a limbii române, zilnic am participat și la cursurile de pregătire pentru facultatea de muzică. În mod normal, aveam nevoie de aceste cursuri, pentru că nu cunoșteam românește termenii legați de muzică. Atunci, am făcut mai mult canto, am cântat operă, pentru că în afară de pian, institutul nu avea alte instrumente muzicale. Și fiindcă nu am vrut să pierd cei 15 ani de studii la trompetă, după un an m-am transcris la Universitatea de Stat, Facultatea de Muzică, unde am fost primul student din afara României. Deși mi-am început studiile la Institutul Biblic Emanuel, între timp am frecventat și cursurile domnului **Avram Geoaldea**, decanul Facultății de Muzică a Universității, care m-a așteptat apoi ca student al Facultății. Este adevărat că am avut greutate în ceea ce privește înțelegerea și redarea materialului de studii, dar cu timpul m-am familiarizat. După aceea nu prea au mai existat bariere pentru mine,

fiindcă totul avea legătură cu muzica, iar muzica îmi place din copilărie. Fără muzică nu pot să trăiesc.

– S-a întâmplat vreodată să regreti că te-ai adâncit atât de mult în domeniul muzicii?

– Nu, niciodată. Dimpotrivă, poate trebuia să mă adâncesc și mai mult și puteam să învăț să cânt și la un alt instrument. Am cântat la pian, recent mi-am cumpărat o vioară și o chitară bas pentru plăcerea

mea, dar principalul meu instrument a rămas trompetă.

– Au trecut doar câteva zile de la adevărata absolvire a Universității. Cum au trecut examenele de licență?

– Da, într-adevăr, serbarea de graduare a fost la 31 mai, iar examenele de licență au fost între 25–27 iunie. Toate au reușit bine. Iar lucrarea noastră de diplomă a fost interpretare instrumentală. Am dat examen din

cinci lucrări: o piesă preclasică, una clasică, o compoziție romantică, una modernă și o piesă autohtonă românească. Despre aceste cinci lucrări a trebuit să știi absolut totul, de la istoria muzicii până la compozitorii pieselor și stilul și perioada în care s-au compus. Despre aceste cinci compoziții a trebuit să vorbim și patru trebuia să le și interpretăm.

– Încă înainte de absolvirea universității ai început să predai muzică în câteva școli...

– De prin anii de școală, toți profesorii mei din Micherechi și Giula știau că am planuri serioase cu muzica și aceștia îmi ziceau mereu că „vezi, noi contăm pe tine”. Și ziceau asta serios, pentru că în școlile noastre nu prea a fost profesor român de muzică. Așa că din septembrie voi începe deja ca profesor cu diploma în mână. Deocamdată nu voi fi angajat la o singură școală generală, fiindcă pentru profesori de muzică nu există încă post deplin. Voi preda la școala generală din Micherechi, iar școala de muzică din Șercad mă va angaja pe post întreg, unde voi preda fluier și trompetă pentru copiii de la clasa a 3-a până la cei din clasa a 8-a. Iar mai târziu o să vedem încotro...

– păcș –

Fotodocumentar

Echipa de dansuri populare românești din Săcal, în 1955
(Din arhiva personală a Irinei Garami)

„Am dori să propovăduim Evanghelia încă mult timp”

De vorbă cu Durkó Albert, pastorul Bisericii Penticostale nr. 1 din Micherechi

Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi organizează de șapte ani, în fiecare vară, o serie de evanghelizări în cort, la care invită toți localnicii comunei, și nu numai. Așa un cort s-a realizat și în anul acesta, între 2-4 iulie, în curtea Școlii Generale din Micherechi. Prin această misiune au vrut să propovăduiască Evanghelia și în afara clădirii bisericii lor. Mulțumită harului și binecuvântării Bunului Dumnezeu, aceste ocazii sunt bine primite de micherecheni, și oamenii vizitează într-adevăr mai ușor un cort la aer liber, decât să intre într-un sfânt locaș.

Despre evanghelizarea în cort am stat de vorbă cu fratele **Durkó Albert**, pastorul Bisericii Penticostale.

– Cum a pornit această inițiativă a bisericii dumneavoastră, să organizați aceste evanghelizări în cort?

– Este clară porunca Domnului Isus Cristos din Matei 28: „Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.” Aceasta înseamnă că trebuie să ieșim din clădirea bisericii și trebuie să arătăm oamenilor că Isus Cristos este singura soluție în orice situații și pentru orice om. Iar dacă nu propovăduim Evanghelia, cum să aibă oamenii credință?! Tocmai din această cauză suntem convinși că este nevoie să organizăm astfel de „campanii” de evanghelizare. Bineînțeles, în primul rând, membrii Bisericii noastre trebuie să-și mărturisească credința în Cristos prin viața lor personală.

– Aceste întâlniri speciale au devenit un fel de tradiție. Înseamnă că au avut succes în anii trecuți?

– Am dori să dovedim oamenilor că Biserica este deschisă și Cristos este răspunsul pentru oricine. De obicei oamenii vin mai greu în Biserică, pentru că sunt plini de întrebări: Cine sunt aceștia? Ce fac acolo? Cum se desfășoară un serviciu divin? etc. Majoritatea nu îndrăznește să intre în clădirea Bisericii din diferite motive exterioare. Însă la un astfel de loc, cum este și cortul, oamenii vin mai ușor, pentru că pot să audă, să vadă totul și dinafara cortu-

lui, și atunci își dau seamă că, într-adevăr, nu suntem o sectă, o comunitate închisă. Noi vrem să slujim micherechenilor și altora. Prin prezența noastră aici mărturisim oamenilor că vrem să fim membri de folos ai comunei Micherechi și vrem să slujim prin ceea ce am primit de la Dumnezeu.

– Misiunile de acest fel sunt utile atât pentru oamenii necredincioși, cât și pentru cei credincioși și membrii adunării, în inimile și sufletele cărora se pot desfășura înnoiri și treziri spirituale.

– Da, așa este. Pe de o parte, fiecare membru are datoria lui: unii ajută în ridicarea cortului, alții slujesc prin servirea mesei, iar alții stau în rugăciune și așa mai departe. Fiecare slujește și lucrează conștiincios. Adunarea se pune în mișcare. Toți cred că avem datoria noastră în lume, se simt de folos și sunt și ei o parte, un mădular în Trupul lui Cristos. Pe de altă parte, așteptăm cu drag și membrii ai altor confesiuni. Nu exclusivitate vestim, ci Îl vestim pe Cristos. Și știm că oricine crede și îl mărturisește pe Domnul Isus Cristos va avea viață veșnică. Suntem aici și suntem gata pentru orice colaborare.

– Cât timp mai doriți să organizați aceste serii de evanghelizare?

– Anul acesta este a șaptea ocazie când am primit posibilitatea de la școala generală din loc să ridicăm aici cortul, iar dacă vom avea posibilitatea, dorim să organizăm și în viitor. Dar vrem să slujim și în alt mod, să ieșim cu tinerii în localitățile învecinate, să căutăm case culturale sau chiar și în stradă și să vorbim oamenilor despre Mântuitorul nostru Isus Cristos. Deci am dori să propovăduim Evanghelia încă mult timp.

– păcăș –

„Aruncă-ți pâinea pe ape și după multă vreme o vei găsi iarăși!”

Aceste cuvinte răsună în inimile celor ce au organizat încă o dată această campanie de evanghelizare cu cortul în curtea școlii generale din Micherechi în zilele 2-3-4 iulie.

Acest verset din Eclesiastul 11:1 este și o îmbărbătare pentru cei care își pun sau li se pune de alții această întrebare: „Oare s-a meritat?” ori „A avut vreun rost?”. Gândul mă duce acum la Noe. Când el a construit corabia, încă nimeni nu văzuse ploaie pe pământ, căci încă nu căzuse. El construia o corabie fără să vadă o apă curgătoare care ar putea să poarte corabia sa. Dumnezeu a spus: „Noe fă o corabie”, și pentru Noe a fost îndeajuns și asta, pentru că aceasta era porunca lui Dumnezeu. El nu a văzut și nu a cunoscut rostul construirii corabiei, după cum nici noi încă nu am văzut rezultatul. Dar la porunca lui Dumnezeu „Propovăduiți evanghelia la orice făptură”, am creat încă o dată posibilitatea pentru locuitorii Micherechiului să asculte Cuvântul lui Dumnezeu și să se închine înaintea Lui, adunați laolaltă.

O seară deosebită a fost atunci când pastorul Bisericii Penticostale nr. 1 **Durkó Albert**, a vestit Cuvântul Evangheliei, alături de **Teofil Tripo**, pastorul Bisericii Baptiste, iar la sfârșitul serii de evanghelizare, tineri penticostali, baptiști și ortodocși au petrecut un timp special împreună.

Nu au lipsit nici oaspeții

Grupul de copii a cântat spre slava lui Cristos

din România, căci duminică după-masă, fratele pastor **Dan Crișan**, însoțit de un grup de frați din județul Arad, au făcut ca numele Domnului să fie înălțat și vestit pentru mântuirea tuturor acelor care cred și vor

„Tu dar întoarce-te la Dumnezeuul tău, păstrează bunătatea și iubirea și nădăduiește totdeauna în Dumnezeuul tău.”

Rugându-ne în continuare pentru acest colț de țară în care Dumnezeu ne-a așezat, veniți să medităm la

Musafirii din Arad au îmbogățit programul prin cântări

să-L accepte ca Mântuitor personal.

Lista candidaților pentru botez rămâne deschisă pentru cei care au hotărât să-L urmeze pe Domnul Isus. Ne rămâne doar un singur lucru de făcut: Osea 12:6 –

cuvintele psalmistului din Psalmul 126:5-6 – „Cei care seamănă cu lacrimi vor seceră cu cântări de veselie. Cel ce umblă plângând când aruncă sămânța, se întoarce cu veselie când își strânge snopii.”

Un membru

Și cortul iarăși s-a umplut...

Foto: L. Martin

Șt. O. Iosif

Rugăciune

*Doamne, către tine-ndrept
Astăzi ruga mea umilă!
De la tronul tău aștept
Cel din urmă semn de milă...*

*Ca un demon cad învins,
Fulgerat de suferință.
În genunchi, cu graiul stins
Și cu sufletul cuprins
De obidă și căință;*

*Dornic brațele-mi întind
Către cerurile Tale:
Valurile mă cuprind,
Inima mi-o simt murind
De nețărmita jale;*

*Și pre tine te mai chem:
Doamne, tu ești sfânt și mare!
Mântuie-mă de blestem...
Către tine plâng și gem:
Îndurare!*

Resfințire de biserică la Curtea de Argeș

La Curtea de Argeș a fost resfințită recent biserica cu hramul „Sfântul Gheorghe și Sfânta Filoftea”, singura biserică din străvechea Cetate de Scaun a Țării Românești cu hramul a doi mari sfinți ai creștinătății ortodoxe.

Slujba de resfințire a fost săvârșită în prezența unui mare număr de credincioși de către un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu *Prea Sfințitul Calinic*, Episcopul Argeșului și Muscelului.

Resfințirea acestui sfânt lăcaș de cult ortodox, unul din cele mai frumoase din cele 11 biserici câte sunt la Curtea de Argeș, vine

în urma unei vaste lucrări de restaurare, prima de acest fel, inclusiv spălarea picturii interioare, pictură ce a fost realizată în stil bizantin.

Biserica „Sfântul Gheorghe și Sfânta Filoftea” a fost ridicată în anii 1934-1936, în timpul harnicilor și evlavioșilor Episcopi ai Argeșului Nichita și Grigore. Încă din prima zi și apoi timp de peste 50 de ani, biserica a fost slujită cu credință de preotul paroh *Gheorghe Popescu*, care a trecut la cele veșnice cu puțin înainte de a împlini venerabila vârstă de 100 de ani, ne informează ROMPRES.

Capelă ortodoxă pe pământ irakian

Militarii români din Bistrița care vor pleca în Irak în această lună, se vor putea ruga într-o capelă ortodoxă. În apropierea localității irakiene Nasiriya, a fost oficiată prima slujbă în noua capelă a unității.

Capela, construită din lemn, a fost proiectată și

realizată în tradiția bisericii românești, respectând toate canoanele impuse de biserica ortodoxă. Locașul de rugăciune va purta hramul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, și va fi sfințit în perioada următoare, când va avea loc rotirea contingentelor.

Proorocul Ilie în Sfintele Scripturi

Odraslă de preot al Legii Vechi, originar din Tesva Galaadului, Ilie a fost unul dintre primii mari prooroci ai lui Israel. L-a înfruntat pe regele Ahab (care, sub influența soției sale de obârșie feniciană, se abătuse de la credința monoteistă și promova cultul păgân al lui Baal), certându-l cu asprime și prevestind, drept pedeapsă dumnezeiască, trei ani și jumătate de foamete peste Israel. După ce umblase să-l ucidă pe aprigul prooroc, Ahab s-a smerit de rățacirea lui, „Dumnezeul cel viu” a fost cinstit din nou după cuviință, slujitorii lui Baal și-au primit pedeapsa,

iar foamețea a încetat. Ilie a săvârșit multe minuni, de la pogorârea din ceruri a focului sau a ploii până la învierea fiului văduvei. Iar când a fost voia lui Dumnezeu să-l cheme la El, Ilie nu a murit, ci a fost ridicat la cer în carul de foc, de lângă ucenicul său Elisei, care privea uluit și striga: „Părinte, părinte, carul lui Israel și caii lui!” (IV Regi 2,12).

Pe vremea Mântuitorului, renumele lui Ilie era atât de mare printre evrei încât, de mai multe ori, asupra lui Ioan Botezătorul sau a lui Iisus Însuși a planat bănuiala că ar fi fost reîntrupări ale lui Ilie. La Schimbarea la

Față a Domnului, Moise și Ilie s-au arătat, de-a dreapta și de-a stânga lui Hristos, în fața ochilor uluiți ai lui Petru, Iacov și Ioan.

Ilie va reveni la sfârșitul veacurilor, ca martor și vestitor al Parusiei. Monahismul răsăritean rămâne îndatorat ascetismului profetic al lui Ilie, îndelung viețuitor în pustie („păros peste tot și încins peste mijloc cu o cingătoare de piele”, ca Ioan Botezătorul mai târziu, cu care se aseamănă în multe privințe), iar în Apus ordinul carmelitan și-l revendică drept patron, ca unul ce s-a ostenit pe Muntele Carmelului (v. III Regi 18,19 etc.).

Sfântul Ilie în tradiția românilor din Ungaria

Ziua Proorocului Ilie, numită sărbătoare mănioasă, este totodată sărbătoarea zeului focului și al Soarelui, care provoacă incendii, produce tunete, trăsnete, fulgere, grindină. În ziua de 20 iulie deseori era mare furtună, vifor, care împrăstia crucile de grâu și răsturna căruțele. La „Sântilie” erau interzise muncile agricole, seceratul, dar și spălatul, pentru a nu fi pedepsiți de stăpânul fulgerelor. Dacă cineva totuși lucra, îl ajungea mânia Sfântului Ilie. După credința populară, vântul va sufla rufele întinse, și ele nu se vor mai găsi. Nu era permis nici a înjura, ca să nu se supere „Sântilie”.

Aproape în fiecare localitate găsim date în legătură cu pedeapsa stăpânului fulgerelor și trăsnetelor.

„Nu să lucra în ziua lui

Sântilie, că atunci tădauna iera vreme gre. Trăzne și fuljera. O fost înt-on an că o fost vreme bună la Sântilie. O gândit oamenii că tă și-or face lucru. Tri cocii s-or îmburdad în zua acie, numa în ulița noastră. Pedig n-o fost vreme gre. Adequate tă bine-i și nu lucră la Sântilie”.

„La Sântilie nu lucram, că zăce că vine Sântilie cu hinteuu. La noi o fost on uom. Șușorca i-o fost porecla, da Sântău l-o temat. Iel o strâns stog la zua dă Sântilie. O fost gazdă, da o avut și prunci mult, și o vru și ghețe cât dă iute. O strâns atunci la Sântilie on stog mare dă grâu. Și mai unu o fost acoale lângă aista, strâns mai nante cu o zî. Noapte o vinit o vreme gre. O tunat, o trăznit, o ploiet. O trăznit în stogu acela care l-o făcut la Sântilie. Tătăt o ars, da, celalalt stog, care o fost

numa cu șasă metere mai încoale nu o avut nici on bai. O zâs oamenii că dî ce o strâns la Sântilie”.

La Chitighaz, oamenii își mai amintesc și de o altă întâmplare.

„O femeie o dus dă măn-care la bărbatu-so. Acela o lucrat afară. La Sântilie s-o-ntâmplat. O mârș iasta cu fătua cu dă mâncare și o dată o trăznit, și acoale o murit muiere. Fătua n-o-avut nici on bai. Dârt-ace o fost, dî ce or lucrat la Sântilie”.

Aceste povestiri le găsim și în celelalte comune în diferite variante. Oamenii considerau întâmplările tragice ca semne de avertizare, respectau oprirea muncii în această zi.

(Emilia Martin, Sărbătorile calendaristice ale românilor din Ungaria, Giula 2003)

Burse de studii în România

Pentru anul școlar și universitar 2004/2005, România acordă burse de studii, doctorat și specializare pentru tinerii de origine etnică română sau pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate.

Bursele și locurile de studii vor fi acordate în învățământul preuniversitar, universitar și postuniversitar de stat.

Selecția candidaților se face de către o Comisie Mixtă a Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și Secretariatului de Stat pentru Românii de Pretutindeni din România. Selecția se va desfășura în ziua de 2 august 2004, la sediul Ambasadei României din Budapesta.

Condiții de primire la studii:

Primirea dosarelor candidaților pentru burse din rândul etnicilor români și a cetățenilor români cu domiciliul stabil în Ungaria se va face centralizat, la sediul Ambasadei României din Budapesta, de către *Alexandru Ghișă*, consilier, în perioada 15–31 iulie 2004.

Dosarul candidatului pentru bursă va cuprinde:

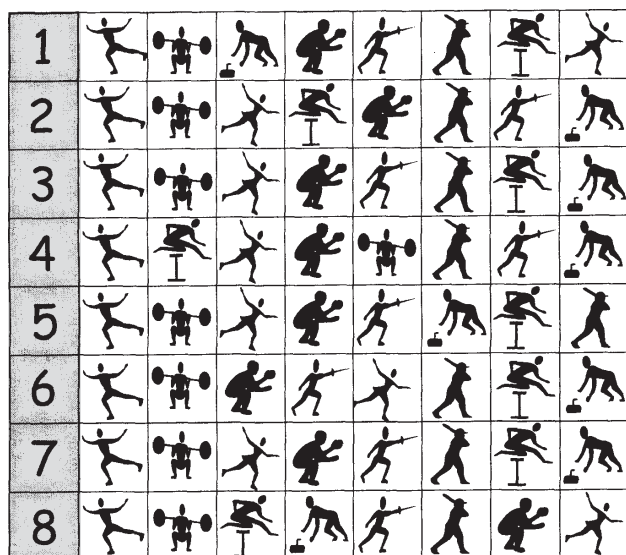
1. Cererea de înscriere la concurs pentru studii în România (conform modelului anexat);
2. Copii legalizate după diplomele de studii obținute și după foile matricole;
3. Copie legalizată după cartea de identitate care atestă domiciliul stabil;
4. Copie autenticată după cartea de identitate care atestă domiciliul stabil;
5. Copie după pașaportul din țara din origine;
6. Dovada originii etnice române;
7. Certificatul medical, inclusiv testul HIV;
8. Fotografie tip pașaport, 3/4 color, de dată recentă, care se aplică pe cerere.

La înmatricularea în instituțiile de învățământ din România, candidații vor prezenta actele în original și traduse (legalizate) în limba română.

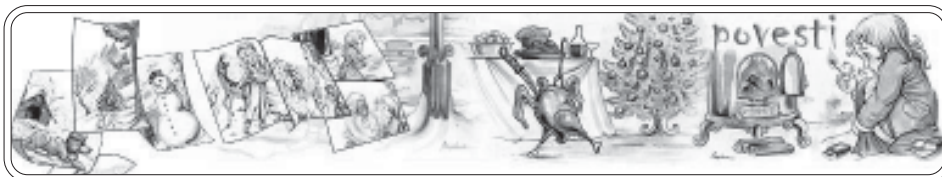
Notă:

Dosarele candidaților, incomplete sau care nu au fost depuse în termen, până la data de **31 iulie 2004**, pe adresa Ambasadei României de la Budapesta, nu se iau în considerare.

Caută rândurile asemănătoare!

În imaginea de mai sus puteți vedea mulți-mulți sportivi. Fiind în anul olimpic, ne-am gândit să vă punem la mișcare dacă nu întregul trup atunci măcar ochii și mintea. Căutați rândurile în care ordinea sportivilor este aceeași!

Cocoșatul de la Notre-Dame

Capitolul 3 STÂLPUL INFAMIEI

La o zi după Sărbătoarea Nebunilor, sala tribunalului era plină ochi. Toată lumea era curioasă, fiindcă era ziua când avea să fie judecat Quasimodo. Din nefericire, și judecătorul, ca și împrișnatul, era surd ca o ciubotă. Quasimodo n-avea cum să audă întrebările judelei, pe când acesta din urmă era încredințat că i se răspundea. Nu trecu mult și lumea începu să rădă ori de câte ori judecătorul punea o întrebare. Omul legii se înfurie, crezând că împrișnatul își bătea joc de el.

Pe neașteptate, se ridică în picioare.

— Luați-l pe circarul ăsta și legați-l de stâlpul infamiei din piață! porunci el soldaților. Să rămână acolo un ceas sau două, să-i fie învățatură de minte să mai ia legea peste picior!

Bietul Quasimodo fu scos din sala de judecată.

Stâlpul infamiei era de fapt o roată de lemn înălțată pe o construcție de piatră. Osânditul era legat de roată și biciuit, în vreme ce roata se învârtă încet, ca să aibă toți cei de față prilejul să asiste la pedeapsă.

Curioasă, mulțimea începuse deja să se strângă.

Pe când Quasimodo era scos din sala de judecată, două femei își croiră drum printre oameni ca să ajungă la celula unde își ducea zilele pustnica cea bătrână. Aceasta se hotărâse să nu mai știe de nimeni și de nimic și să trăiască de pe o zi pe alta, din pomenile celor mai milostivi. Cele două fe-

mei îi lăsară un codru de pâine pe pervaz. În vreme ce se îndepărtau, una dintre ele spuse cu un suspin:

— Ce tristă soartă. Ții minte ce fată drăguță era?

Toți o iubeau și îi erau prieteni, iar acum nici n-ai zice că e aceeași făptură.

— Și-a pierdut mințile când i-au furat țișanii fetița, încuviință cealaltă femeie. I-au lăsat un pantofior și nimic altceva. Și te mai miri că n-are ochi să-i vadă pe țișani! Nefericita!

Clătinând din cap, cele două femei se alătură mulțimii strânse deja în jurul stâlpului infamiei.

Quasimodo fu împins în genunchi și înălțat de roata ce prinse a se învârti, în timp ce călăul îl biciuia. De fiecare dată când biciul i se abătea pe spinarea gheboasă, Quasimodo tresărea de durere. Gloata râdea la fel de tare cum o făcuse deunăzi, când îl alesese Rege al Nebunilor. Ba câțiva se încumetară să arunce cu pietre. Chiar atunci Claude Frollo străbătea piața călare pe un catâr, iar Quasimodo îi aruncă o privire plină de speranță. Doar era stăpânul lui și avea să-i vină în ajutor, nu? Numai că preotul își văzu de drum și-și pironi ochii în altă parte. După un ceas, Quasimodo cerși o gură de apă ca să-și stingă setea.

Mulțimea hohoti și mai abitor.

Dintr-o dată, Esmeralda își făcu loc printre oamenii din piață și se apropie de osândit. Gândindu-se la seara din ajun, Quasimodo socoti că fata venise ca să-și bată joc de el. Însă ea îi aduse apă de băut. În ochii cocoșatului începură să joace lacrimi de recunoștință. Chiar în clipa aceea, de la fereastra celulei de piatră a pustnicei bătrâne, se auzi un glas îniudat și hârșăit:

— Blestemată să fii, vrăjitoare, cu tot neamul tău!

Tânăra auzi vocea și se făcu albă la față ca hârtia.

(Prelucrare după V. Hugo)

Trei absolvenți ai Liceului „Bălcescu” cu punctaj maxim la admitere

În data de 25 iunie, la Facultatea de Administrație Publică din Budapesta s-a desfășurat examenul de admitere, proba în scris din istorie. Dintre numeroșii candidați, cinci au obținut punctaj maxim. Dintre aceștia cinci, trei au fost absolvenți ai Liceului Românesc din Giula, anume *Aurel Martin, Roland Ruja și Tiberiu Netea*, cu toții originari din Micherechi. Acești trei tineri au oferit din nou un sentiment de mândrie conducerii școlii giulane. -m-

Admitere la Catedra de română din Seghedin

Cu proba orală desfășurată la 1 iulie, s-a încheiat examenul de admitere la Catedra de Limbă și Literatură Română a Școlii Superioare Pedagogice a Universității din Seghedin. La oral s-au prezentat șapte candidați, cinci dintre aceștia fiind absolvenți ai Liceu-

lui Bălcescu din Giula. Câți boboci va avea însă, concret, anul întâi al Catedrei de Română, vom ști numai după afișarea rezultatului final al examenelor de admitere sau, mai precis, după începerea cursurilor, în luna septembrie. -v-

Elevi din Apateu la „marea maghiară”

Câștigând bani prin concurs, adunând fonduri prin subvenții și sponsori, Școala generală din Apateu a asigurat pentru 43 de elevi și însoțitori o săptămână de vacanță la Balaton. În timpul zilelor de tabără petrecute la Balatonszemes, copiii din Câmpie au avut ocazia să se bucure de apa și de soarele de la malul lacului, au făcut excursii la Keszthely, vizitând obiectivele cultural-istorice de aco-

lo, au făcut o călătorie cu vaporul la Badacsony. Dar și la Szemes au făcut cunoștință cu stațiunea și s-au bucurat de posibilitățile oferite de aceasta: au participat la concursuri cultural-distractive, la lecții de dans modern, la competiții sportive. Săptămâna petrecută la Balaton va însemna pentru mulți elevi prima întâlnire cu „marea maghiară” care a oferit zile de neuitat. V. J.

Întâlnirea cu căpitanul vaporului

Topul poveștilor

„Cenușăreasa” a fost votat ca fiind cel mai îndrăgit basm, în cadrul unui sondaj realizat printre copii de un lanț de cinematografe din Marea Britanie. La 300 de ani după ce a fost scris, basmul „Cenușăreasa” a fost votat de 36% dintre cei 1.200 de copii care au participat la sondaj. Pe locurile doi și trei s-au clasat „Frumoasa din pădurea adormi-

tă” și „Hänsel și Gretel”. Se crede că „Cenușăreasa” a fost scrisă de francezul Charles Perrault, în secolul al XVII-lea, dar există manuscrise chinezești ce conțin povești asemănătoare încă din anul 850 d.Hr. Poveștea a fost transformată, în 1950, într-un film de animație semnat de Disney, dar a fost adaptată și pusă în scenă de nenumărate ori.

Viitorii dansatori într-o tabără din Chitighaz

La Chitighaz a fost organizată din nou o tabără de dansuri populare, la care au participat 85 de copii, veniți din Aletea, Apateu, Bichiș, Chitighaz și Săcal. Tabăra a fost organizată între 5-11 iulie, la Casa de Cultură din Chitighaz. Organizatorii au primit sprijin din partea Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, de la Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Autogovernarea românească din localitate. Principalii organizatori, la fel ca în anii trecuți, au fost renumiții dansatori, soții *Ana și Gheorghe Buha*.

Acesta este al 8-lea an când ei organizează acest instructaj de dansuri populare românești. Repetițiile de dans au decurs în două grupe: pentru cei mai mici și pentru cei mari. Grupa „avansaților” a avut posibilitatea să danseze pe scena Căminului Cultural. În săptămâna taberei, fiind o vreme foarte caldă, copiii au primit mai multă pauză decât a fost prevăzut, fiindcă pe atunci căldura a fost in-

suportabilă și nici nu puteau dansa. În același timp s-au odihnit și profesorii. În timpul odihnei, cei care au vrut au putut să facă diferite obiecte din piele și mărgelă. La această ocupație au luat parte mai ales fetele. Din piele împleteau brățări și inele băieților, iar din mărgelă își înșirau lăntișoare, și diferite alte podoabe pentru păr în fel de fel de culori. Așteptând să înceapă ora de dans, am discutat cu câțiva dintre participanții taberei. Un băiat cu care am stat de vorbă este deja un participant obișnuit din Aletea în această tabără.

„Mă bucur că din nou am venit în această tabără. În fiecare an am fost aici și totdeauna zilele au trecut foarte repede. Aproape pe toți îi cunosc aici din tabără,

ceea ce pentru mine este foarte important, pentru că nu m-am simțit singur. Doamna Ana îmi este foarte simpatcă. Dansa totdeauna e veselă și se pare că niciodată nu obosește. Lubește mult copiii și se străduiește să ne facă pe

plac, pentru că această tabără este organizată pentru noi, pentru copii. Sper că anul viitor din nou voi veni aici.”

„Îmi place să joc și tocmai de asta m-am prezentat la această tabără unde dansez cât pot, până nu obosec. Aici toți sunt prietenoși și ne ajută unul pe

celălalt. Mi-a plăcut foarte mult ocupația când am făcut lucru de mână cu mărgelă și din piele. Eu am făcut un lăntișor din mai multe culori care simbolizează vara, distracția și veselia. A durat aproape 2 ore să-l fac așa cum îmi place. Durează mult, timp pentru că mărgelălele sunt mici și fiecare trebuie înșirată separat. M-am împrietenit cu multe fete și băieți cu care sper că anul viitor din nou mă voi întâlni și tot atât de bine ne vom distra.” (o fetiță din Chitighaz)

Ana Buha ne-a informat că acești copii sunt de treabă, cuminiți, pricepuți și încă nici într-un an nu a avut probleme disciplinare cu ei. Doamnei Ana îi place să fie împreună cu copiii și dacă e nevoie chiar urcă pe scenă și dansează împreună cu viitorii dansatori. -Im-

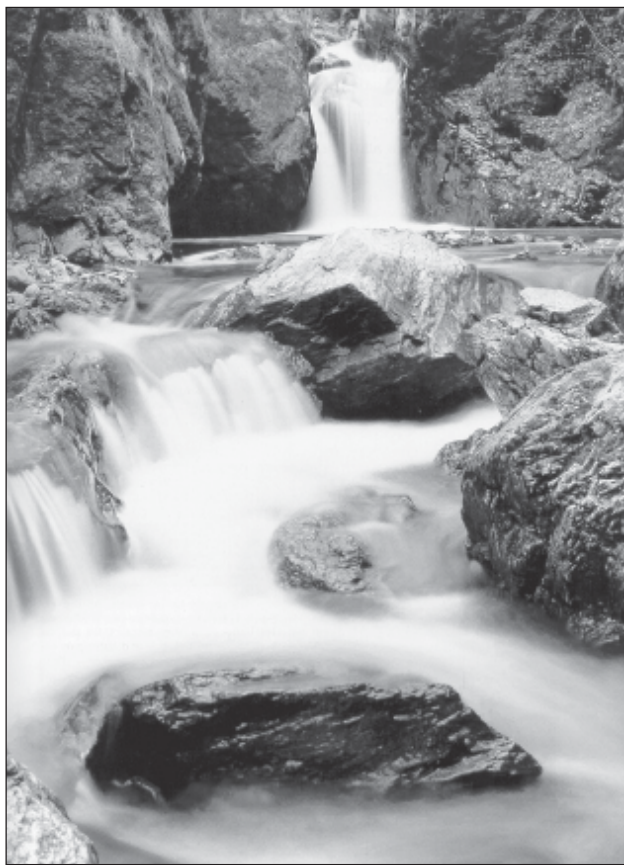

Apa, element de bază al organismului

În ultimii ani se acordă o atenție tot mai susținută consumului de apă. Medicii, dar și psihologii propun un consum cât mai mare de apă, recomandând zilnic cel puțin doi litri de apă.

De ce este important să bem minimum doi litri de apă?

Apa este cel mai important element pentru sănătatea pielii și pentru starea generală de sănătate. În mod normal, organismul omului elimină zilnic 2-3 litri de apă: un pahar sau un pahar și jumătate se elimină zilnic prin respirație. Cam șase pahare se pierd prin rinichi, sub formă de urină. Încă circa două pahare se elimină prin piele, în funcție de temperatura de afară. Deci, ajungem la o cantitate considerabilă de apă

eliminată de corp. Iar pentru a restabili echilibrul normal, necesar pentru ca organismul să funcționeze bine, trebuie recuperată cantitatea de apă eliminată. Aceasta se face prin alimentație, dar mai ales prin consumul de lichide, în primul rând prin apă.

Ce se întâmplă dacă nu bem suficientă apă?

Pe scurt, organismul se intoxică: celulele nu mai funcționează bine, substanțele toxice nu se mai elimină. Ca o consecință a lipsei de apă pielea se usucă, devine uscată și zbârcită, pierzându-și elasticitatea. Dar apa are și efect reglator în privința temperaturii corpului. Vara, când corpul omenesc primește mai multă căldură decât are nevoie, atunci este cu atât mai im-

portant să bem cât mai multă apă. Tot mai multă apă necesită și organismul în timp ce depune efort fizic susținut. Căci depunând muncă fizică, eforturi susținute, corpul accelerează respirația, în acest fel mărindu-se cantitatea de apă eliminată, mai ales sub formă de sudoare.

Cum să ne obișnuim să bem mai multă apă?

Un procedeu recomandat de medici este acela de a bea la fiecare oră sau oră și jumătate un pahar de apă. Alții propun să avem tot timpul o sticlă cu apă lângă noi.

Dar trebuie să fim conștienți de faptul că nu trebuie neapărat să ne fie sete ca să bem apă. S-o bem conștienți de necesitatea vitală a acesteia.

Roua – izvor de sănătate în medicina populară

Cele mai multe informații despre puterea tămăduitoare a picăturilor de rouă provin din medicina populară românească. A merge dimineața cu picioarele goale prin rouă, a ne rostogoli prin ea sau a ne spăla pe față și pe mâini cu această apă misterioasă sunt tot atâtea terapii simple, cu o putere vindecătoare nemaîntâlnită. Studiate prea puțin din punct de vedere medical, micile bobite de apă strânse pe frunze au, se pare, niște proprietăți cu totul deosebite. Roua, apa condensată pe flori, tulpini și frunze este, fără îndoială, o enigmă a naturii, care are, negreșit, efecte pozitive asupra organismului omenesc.

Azi, când modul de trai modern aduce iarăși în centrul preocupărilor casnice grădinile cu pajiște și gazon îngrijit, iarba aceasta curată, cosită sau tăiată cu mașina este un depozit natural curat, pe care stropii de rouă strălucesc asemenea unor pietre scumpe. Dar prețios este și efectul lor tămăduitor, recunoscut și aplicat încă demult în medicina populară. Mai jos câteva practici și credințe populare.

Mersul prin rouă

Este o metodă de călire, înviorare și revitalizare pe cât de simplă, pe atât de eficientă. Dimineața, pe un loc cu iarbă curată (fără cioburi, spini sau alte obiecte ascuțite), ne descălțăm și mergem cu picioarele goale prin rouă, vreme de câteva minute. La început, vom merge prin iarbă doar 2-3 minute, pe urmă, putem să facem și plimbări mai lungi, dar fără a depăși un sfert de oră. Momentul cel mai indicat pentru realizarea aces-

tei proceduri este cu puțin înainte de răsăritul soarelui (tradiția populară recomandă ca toate procedurile cu rouă să fie realizate, înainte de răsăritul soarelui). Acest „tratament” ne călește corpul, mai ales zona inferioară, făcându-l mai rezistent la frig, la bolile infecțioase ale rinichilor, ale vezicii urinare și ale aparatului genital. Odinioară, se spunea că roua îl va curăța de toate supărările și răutățile pe cel care merge dimineața desculț prin iarbă.

Spălatul pe față și pe mâini cu rouă

Se face tot dimineața, cu puțin înainte de răsăritul soarelui. Trebuie găsită o iarbă foarte curată, prin care se trec mâinile de mai multe ori, frecându-le apoi una de alta, ca la o spălare normală. Apoi se spală fața și gâtul. La sfârșit, nu vă ștergeți, ci lăsați ca roua să se zvânte pe față. Repetați procedeul cât mai des.

Dar iată câteva indicații practice preluate din medicina populară românească:

Durerile de cap se vindecă dacă te speli trei zile la rând pe față, pe frunte și pe ceafă cu rouă.

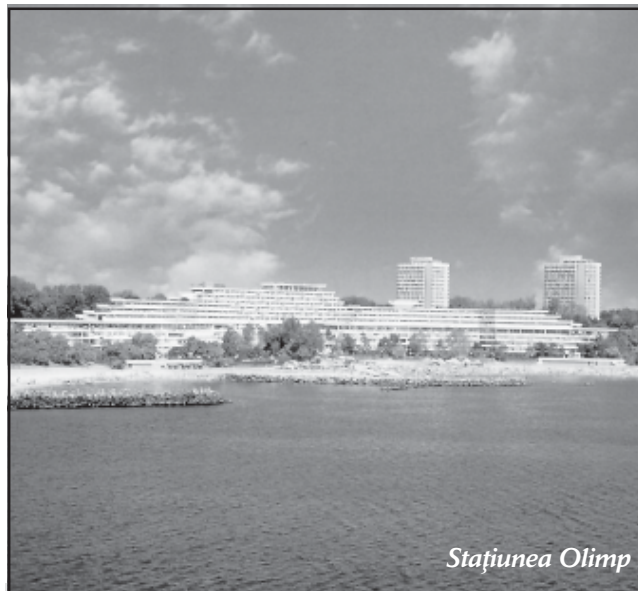
Chipul reîntinerește și capătă strălucire dacă este spălat cu rouă, cu două zile înainte de luna plină. Spălatul cu rouă pe față și pe întregul trup este o practică ancestrală, păstrată până azi, în noaptea de Sânziene. De fapt, avem de a face cu un ritual erotic, menit să le facă pe fete și pe femei, frumoase și dorite întregul an.

Ochii dureroși, care obosesc repede sau lăcrimează des, se vindecă spălând, în fiecare zi, pleoapele cu rouă. În unele părți era obiceiul ca această spălare să fie urma-

ta de un sfert de ceas de privit norii sau o apă curgătoare domoală.

Bolile de piele și bubele de orice fel dispar atunci când le spălăm cu rouă. Spălatul se face în zi de sec

(de post, după calendarul ortodox) ca să sece bubele. Există și un descântec care se spune în timpul spălării: „Cum trece roua de soare și spuma de mare, așa să treacă răul de pe mine”.

APA DE MARE

Bogată în sare, în iod și în brom, apa de mare este un elixir pentru piele. Efectul chimic al apei este dublat de masajul natural făcut de valuri, așa încât circulația la nivelul pielii este foarte mult activată. Băile în mare de 1-2 ore pe zi, făcute vreme de măcar două săptămâni la rând, au efecte excelente în tratarea psoriazisului, a sclerodermiei, a anumitor forme de acnee, a majorității eczemelor infecțioase și a infecțiilor post-traumatice persistente.

Subvenții suplimentare pentru taberele de vară

Ministerul Educației din Budapesta subvenționează și în acest an organizarea taberelor de vară pentru copiii de naționalitate din țară. Astfel, Școala românească din Bătaia primește 230.000 de forinți, cea din Apateu și Giula obține câte 200.000 de forinți, iar Școlii generale române din Bedeu i se asigură 150.000 mii de forinți. În rândul școlilor de naționalitate primește o subvenție de 230.000 de forinți și școala generală din Medgyesegyháza, precum 170.000 și școala din Darvaș. Știut este că pentru organizarea taberelor de co-

pii se acordă subvenții și din partea Fundației Publice pentru Minorități (MNEKK), care, printre altele, asigură pentru școala generală din Darvaș și Jaca, precum pentru Autoguvernarea Românească din Darvaș și Veherd o subvenție de peste 1 milion de forinți pentru organizarea diferitelor tabere de copii din această zonă, cu scopul răspândirii cunoștințelor de limbă și cultură română. (Menționăm că la recensământul din 2001, la Darvaș o singură persoană s-a declarat român).

-tc-

O nouă asociație la Micherechi

Recent s-a înființat în comună o nouă organizație civilă, și anume Asociația Hipică din Micherechi. Asociația a fost înființată de zece localnici, avându-l ca președinte pe Vasile Ruja, ca administrator pe Ioan Boca, iar ca secretar pe Gheorghe Ruja. Scopul primordial al organizației civile este de a introduce tineretul în taina sportului de călărie, dar

după asigurarea condițiilor materiale, printre planuri figurează și organizarea unui concurs județean de hipism. Momentan asociația are trei concurenți legitimați, dintre care numele lui Tiberiu Mihut jr. este cunoscut în această ramură sportivă. Autoguvernarea locală sprijină noua inițiativă cu 100.000 de forinți.

I. K.

Album despre aromâni

Muzeul Municipiului București (Palatul Șuțu) a găzduit recent lansarea lucrării „Aromânii în imagini până la jumătatea secolului al XX-lea” de Corneliu Beda. Realizat în formatul unui album, lucrarea încearcă să ilustreze în cele peste 200 de pagini cadrul istorico-geografic și lingvistic, munca și obiceiurile, dar și portul, dansul, cântecul și creația literară a aromânilor.

Bogat ilustrată, lucrarea prezintă o serie de imagini edificatoare pentru istoria acestei comunități, hărți care atestă existența aromânilor în spațiul balcanic. Albumul include, de asemenea, două rezumate în limbile franceză și engleză și o bibliografie selectivă care reunește peste 130 de titluri. Lucrarea a fost prezentată în perioada aprilie 2001-mai 2003,

sub forma unei expoziții cu peste 600 de imagini, la Muzeul Municipiului București și la muzeele din Alexandria și Roșiorii de Vede (jud. Teleorman).

„Aromânii în imagini până la jumătatea secolului al XX-lea” deschide seria „Românii de pretutindeni” din care urmează să vadă lumina tiparului albumele „Românii din Bulgaria și Serbia”, „Basarabia și Bucovina, pământuri românești”, „Lumea lui Eminescu în cărți poștale ilustrate”, „De la Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul la Alexandru Ioan Cuza” și „Războiul pentru independență din anul 1877-1878” – un album cu reproduceri după mărci poștale, plicuri filatelice și cărți poștale ilustrate.

(Rompres)

La NKA s-au anunțat rezultatele concursului publicat pentru naționalități

Festivalul castraveților din anul 2003

(Urmare din pag. a 4-a)

Organizațiile și instituțiile naționalităților au putut înainta în primăvară concursuri în trei categorii, anume pentru editarea revistelor, pentru publicarea cărților și pentru organizarea programelor culturale. La prima categorie au sosit trei proiecte românești, primind sprijin săptămânalul *Foaia românească* – 2,7 milioane de forinți, *Cronica*, revista lunară a AȚRU – 300.000 de forinți, iar pentru Buletinul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria s-a acordat integral suma cerută – 250.000 de forinți.

În categoria editării de carte, AȚRU a înaintat proiectul scoaterii volumului de poezie a *Anei Crișan*, obținând integral suma solicitată – 230.000 de forinți. Cu aceeași sumă, 230.000 de forinți a fost sprijinită și scoaterea cărții lui *Petru Popuța*. Cartea cuprinzând

scrierile memoriale ale învățătorului original din Aletea, va putea fi scoasă de către Editura NOI și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU). UCRU a înaintat spre NKA în total 4 proiecte de carte, dintre care a mai primit sprijin de 585.000 de forinți pentru editarea unui album fotodocumentar cuprinzând valorile culturale ale românilor din Ungaria. Tot 4 proiecte editoriale a înaintat și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria (ICRU), primind sprijin pentru 3 dintre acestea. Pentru scoaterea publicațiilor *Izvorul* și *Lumina* se asigură în total 400.000 de forinți, iar pentru editarea studiilor prezentate la Simpozionul anual al ICRU 300.000 de forinți.

Curatoriul NKA a decis să sprijine și programe culturale, dar numai pe acelea pe care le-a considerat de interes național. Astfel se

dau UCRU 440.000 de forinți pentru susținerea grupei de teatru amator de la Liceul Românesc din Giula. Autoguvernarea Românească din Micherechi obține pe această cale 325.000 de forinți pentru organizarea festivităților din luna august. AȚRU și Coaliția Românilor din Ungaria primește integral suma cerută, 300.000, respectiv 260.000 de forinți pentru organizarea unei întâlniri culturale pe țară, precum pentru festivitatea dezvelirii la Micherechi a tablei memoriale în amintirea maeștrilor artei populare Gheorghe Nistor și Teodor Covaci. În rândul concurenților români mai primește de la NKA 300.000 de forinți și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria pentru organizarea celui de-al XIV-lea simpozion științific. Au mai fost sprijinite cu câte 100.000 de forinți și alte două proiecte românești. Asociația comunității românești din Pocei planifică participarea la un festival de dans popular în România, iar Asociația Românilor din Apateu primește ajutor financiar pentru organizarea tradiționalei întâlniri corale din ajunul de Crăciun.

Curatoriul NKA va mai publica în acest an un concurs, anume pentru subvenționarea scoaterii calendarelor celor 12 naționalități. În acest scop au fost rezervate 7 milioane. Concursul va fi publicat în luna septembrie 2004.

Informații suplimentare despre activitatea NKA aflați la adresa www.nka.hu, în paginile de Internet ale Fondului Cultural Național.

-an-

Nichifor Crainic

Ploaie cu soare

*Se lasă vara-n zile lungi și rare
O ploaie liniștită și egală,
Iar soarele și-apeacă fața pală
Prin străvezimea ei, către-nserare.*

*Și-n picurii ce cad a oboasă
Pe umeda naturii dezolare,
Prelung răsfiră razele solare
O veselă sclipire de beteală.*

*Privește minunata-ntretăiere
A firelor de apă și de soare
Țesând surâs și plângere-n cădere.*

*E-atâta vrajă, suflăte, în ele
Că razele prin ploaia lucitoare
Sunt zâmbetele-n lacrimile mele.*

Mi-a dispărut o pagină din acest Jurnal. Ce spusesem acolo? Era poate ceva adânc, ceva hotărâtor. Mă cuprinde deodată neliniștea să mă știu străin de mine, de ce am mai bun în mine, și înțeleg vorba ciudată a lui Augustin: e în noi ceva mai adânc decât noi înșine.

Oameni. Nu lucruri, nu peisaje; oameni. Să fii însetat de omul nou, așa cum ești de lumile noi. Căci fiecare om e o formă de încăpățănare, adică o idee. Și-ți place să vezi care e gestul ideii, care e vocea ei. Cum surâde ea.

Am ieșit în seara aceea repetând tema unică din Passacalia lui Bach, cu sentimentul că dacă aș pierde-o, aș rămâne gol. Spaima de a fi părăsit, numai muzica ți-o dă cu adevărat.

Dacă iubiți muzica, – pierderile, curgerile, creșterile; dacă vă plac geometria și rigoarea, fără să vi se împietrească inima și mintea; dacă aveți un dram de nebulie și un munte de măsură – veți întâlni, cândva, filozofia.

Să fii singur, ca un copil printre oamenii mari (Rilke).

...Era un om atât de tânăr și de armonios, încât mi-am închipuit un teolog care ar exclama: „Voi sunteți cei care țin lumea în loc! Pentru voi trebuie lumea perpetuată, amănată. Dumnezeu ar mântui-o dacă n-ar fi încă ființe să se bucure de ea și să întârzie, prin tot ce e păgân în ei, răscumpărarea.”

Să ții lumea în loc. Este moarte? Este viață?

Dintre animale – spune Geneza – nu s-a găsit nici un ajutor pentru om. De aceea Dumnezeu adoarme pe Adam și scoate din coasta sa femeia.

Dacă s-ar fi găsit ceva s-o înlocuiască...

Tristețea de a nu fi păcătuitor. Tristețe care cuprinde din când în când pe îngeri și aproape întotdeauna pe oamenii mediocri. În frunte cu fratele fiului risipitor.

Numai femeile știu să iubească. Heloise și Abelard s-au despărțit de mulți ani. Fiecare cârmuiește, ca stareț, câte o mănăstire și pentru toți ceilalți ei trăiesc după cuviința creștină. Dar când Abelard scrie Heloisei că de mult n-o mai iubește decât întru Hristos, ea răspunde:

Constantin Noica

JURNAL FILOZOFIC

(fragmente)

„Dieu le sait... que c'est vous, bien plus qu'a Lui que je desire plaire”. După ce spusesse lucrul acesta, dincolo de orice comentariu: „Je pleure non pas les fautes que j'ai commises, mais celles que je ne commets plus.”

Înțeleg concret – ceea ce nu e evident pentru psihologi și filozofi – că gândirea precede cuvântul. Copilul de un an vede un domn și zice: „tata”. Noi oamenii mari îl corectăm: „nu e tata”. Dar el nici nu vroia să spună că e tata; ci că e CA tata: domn sau înalt sau cu ochelari. Și ne întoarce spatele, pentru că suntem oameni neserioși care au descoperit cuvântul ca să nu se mai înțeleagă între ei.

Am rămas față în față, încordați, cu ochii ținți unul la altul, trași parcă de firul acesta întins care ne lega privirile, el câinele și eu omul. Simțeam că-i e frică de mine și nu mă putea împiedica să-mi fie frică de el. Nici unul nu se mișcă, spre a nu rupe un anumit echilibru creat. Ceva obscur, ceva original, ne lega într-o asemenea unitate, încât simțeam că suntem, el câinele și eu omul, fețele aceluiasi act existențial.

Berdeaev are dreptate: omul poate avea relații METAFIZICE cu câinele.

Singurătatea absolută? O concep câteodată așa: în tren, pe un culoar ticsit, stând pe geamantan. Ești atunci departe nu numai de orice om, mai ales de cei care te împiedică să te miști; dar ești departe și de orice punct fix în spațiu. Ești undeva, între o stație și alta, rupt de ceva, în drum spre altceva, scos din timp, scos din rost, purtat de tren, purtând după tine un alt tren, cu oameni, situații, mărfuri, idei, una peste alta, în vagoane pe care le lași în stații, le pierzi între stații, le uiți în spații, golind lumea, gonind peste lume, singur, mai singur, nicăieri de singur.

E curioasă izgonirea din rai. Izgoniții știau acum mai mult, de vreme ce mânca-

pomul cunoștinței binelui și răului. Dumnezeu îi blestemă și zice: „Iată că omul a ajuns ca noi, cunoscând binele și răul, să-l împiedicăm să ia și din pomul vieții”.

Ești ispitit atunci să spui că omul căzut e mai aproape de Dumnezeu; căci a mâncat din pomul cunoștinței binelui și răului, și nu-i mai rămâne acum decât să mănânce și din celălalt pom, al vieții. Dar puțin lucru trebuie să fie cunoașterea, de vreme ce, rămași cu ea, suntem totuși așa de departe de Dumnezeu!

Visez o școală în care să nu se predea, la drept vorbind, nimic. Să trăiești liniștit și cuviincios, într-o margine de cetate, iar oamenii tineri, câțiva oameni tineri ai lumii, să vină acolo spre a se elibera de tirania profesoratului. Căci totul și toți le dau lecții. Totul trebuie învățat din afară și pe dinafară. Iar singurul lucru care le e îngăduit din când în când e să pună întrebări. Dar nu vedeți că au și ei de spus ceva, de mărturisit ceva? Și nu vedeți că noi nu avem întotdeauna ce să le spunem? Suntem doar mijlocitori între ei și ei înșiși. (Dar nici asta nu trebuie să le fie spus.)

Discipolul vine la tine să-ți ceară. Tu trebuie să-l înveți că n-are nimic de primit, că trebuie să crească. Discipolul vrea să devină ierodot. Trebuie să-l lași să fie ce trebuie să fie: chiar buruienă. Și cel mai frumos sfârșit al tău – fertilitate! – e să te năpădească buruienile.

Gândul școlii, al celei unde să nu se predea nimic, mă obsedează. Stări de spirite, asta trebuie dat altora; nu conținuturi, nu sfaturi, nu învățături. De aceea nici nu trebuie lecții. Chiar unui om care te întreabă, nu ai nevoie să-i dai „lecții”. O carte pe care o scoți din bibliotecă, un Preludiu de Bach pe care-l pui seara, în liniște, sau un exemplu de seninătate intelectuală, sunt mult mai educative decât o lecție. Oamenii aceia tineri văd

că vrei să încorporezi o idee și încep să încorporeze și ei una. (Poate „gândul unic”, de care vorbea Pârvan.)

Cred că școala asta trebuie făcută.

E ceva deprimant în verbul grec: agapao, a iubi. El înseamnă nu numai a iubi, dar și a se mulțumi cu, a se asemna. De la fericirea dragostei treci insensibil la tristețea resemnării. (Poate pentru că grecii vedeau totul în limite, și chiar și a iubi nu era, pentru ei, o pierdere.) Și mi-e ciudă că filologii se bucură. Ce-i interesează pe ei altceva decât prefacerea înțelesurilor? Sunt „liberi”.

Dar cândva vor plăti pentru asta.

Exasperant lucru să întâlnești pe stradă un om care râde. De ce râde? Bucuria e a lui, e atât de mult a lui încât îl separă de rest. Dar dacă întâlnești un om care suferă, suferi și tu. Suferința unește. (Curios lucru că tristețea și nu bucuria cea stearpă e pusă de Apuseni printre „păcatele capitale”.) Bucuria e echivalentul, pe plan moral, al adevărului: e fixitate, separație. Vreți o lume spartă în cioburi? Înveseliți-vă.

Prietenul meu se supără că nu discut – ceea ce numește el „logic”. Dar nu discut ca să dovedesc, ci pentru ca, eventual, să descopăr ceva. Oamenii aceștia, iarăși, vor rațiune exact acolo unde nu trebuie. Viața, ei și-o trăiesc la întâmplare: sunt robii prietenilor de ocazie, ai profesiei dictate de alții, ai vremurilor și întâmplărilor. Vorba lui Socrate: „Știu câte oi au, dar nu știu exact care le sunt prietenii”. În întregul ei, viața lor n-are nici o desfășurare rațională și nu înseamnă nici o împlinire. Dar când fac o excursie sau joacă la ruletă, câtă rațiune nu pun în joc! În tot ce e mica aventură a vieții, ei strică miracolul și surpriza prin calcul. Când discută – și ce frumos lucru e discuția, dacă ești viu, dacă nu spui ce ai gândit acasă, ci te lași dus de ispitele momentului, dacă riști – ei sunt „lo-

gici”. Sunt perfect logici într-o discuție cu mine și cu d-ta, dar în dialogul cu Sen-surile și Viața n-au nici măcar replică.

Turburătoare, vorba aceasta a lui Simmel: „viața ca o totalitate de fiecare clipă”. Așa o văd acum; așa este. În fiecare ceas simți că ești un întreg. Ai goluri, firește, dar le cunoști, deci le-ai umplut într-un oarecare fel. Ești o ființă împlinită.

Dar citești o carte: cum puteai trăi până acum fără gândurile ei? Legi o prietenie nouă: cum te puteai crede întreg fără ea? Abia acum simți golul adevărat, golul pe care ar fi trebuit să-l simți. Dar acum ești „întreg”.

Totalitate de fiecare clipă. Trăim alături unii de alții, totalitate lângă totalitate, într-o lume care nu totalizează, dar care SE totalizează, parcă, în noi.

Am găsit încă un om de care mă pot despărți. Căci un om plin, bogat, valabil, e unul căruia printr-un cuvânt îi poți spune nespuse de mult. Vă strângeți mâna, vă uitați unul în ochii altuia și s-a întâmplat ceva. E un pact între voi; „acum ne putem despărți”. Căci orice v-ar despărți de acum înainte, sunteți doi oameni care S-AU ÎNTÂLNIT.

Asta e esențialul: să te întâlnești cu celălalt. Finalul – care trebuie să însemne întotdeauna o reluare a tuturor temelor – devine acum posibil. Oamenii aceștia, lângă care stai ceasuri întregi și care stau ceasuri întregi lângă tine, spre a nu obține nimic nici unii nici alții, sunt așa de anosti încât nici măcar nu te poți despărți de ei.

Număr ceasurile bune după numărul despărțirilor posibile.

De altfel e și cea mai frumoasă declarație de dragoste: „Simt că te pot părăsi. Te iubesc atât de mult încât s-a împlinit ceva în mine – și acum te pot părăsi”.

E inutil să întorci capul. S-ar putea să vezi nedumescire. Când pleci, e bine să crezi că ai socotelile încheiate.

Cineva se plânge că e ofensat. Nu poate suporta ofensa. Semn rău pentru el. Ar trebui să nu poată suporta lauda. Când mă laudă cineva, mă cuprinde panica: dacă ar afla tot ce nu știu, tot ce nu sunt? Când mă condamnă, mă simt liniștit: sunt totuși mai bun decât atât.

Femei celebre

Doamna de fier a scenei românești

Într-o epocă în care actorii încă erau asimilați sal-timbancilor, urmașa domnitorului Sturdza a dat viață „Reginei Margot”, „Annei Karenina” și „Mariei Stuart”. 68 de ani de teatru. Sute de chipuri, voci, personalități sublimite în talentul cosmic al Luciei Sturdza Bulandra. În urma ei, o școală inegalabilă de actorie românească îi poartă spiritul și numele nemuritor.

Cu doar un an înainte de a păși în nemurire, Lucia Sturdza Bulandra a încredințat hârtiei lumea ei de basm. Reproducem din cartea ei, „Amintiri, amintiri...”.

Într-o zi s-a hotărât să-și schimbe viața. Avea 25 de ani în 1898. Terminase Facultatea de Litere și Filozofie, și cum nu găsisse post în învățământ, i s-a părut că teatrul ar putea să-i ofere independența. Fără a sta prea mult pe gânduri, s-a prezentat la directorul Teatrului Național, Petre Grădișteanu. Acesta a angajat-o pe loc, pentru că a întrevăzut în ea o mare artistă.

În seara debutului, Lucia a primit o telegramă de la bunica ei, prin care îi interzicea să poarte pe scenă numele părintesc: „Je te defends de porter le nome de ton pere sur la scene” (Îți interzic să porți pe scenă numele tău). Lucia n-a ascultat porunca: „Eu n-am ținut seama de această interdicție. Dacă am făcut bine sau rău, rezultatele muncii mele grăiesc destul de limpede”.

„Am debutat cu o piesă într-un act, „Primul bal” de Pailleron. Aducându-mi aminte de acest debut, rămân uneori uimită, uneori bufnesc în râs, la gândul înconștienței mele de atunci. Dar nu numai a mea, ci și a celor care mi-au încredințat interpretarea unui personaj

pentru care nu reprezentam nici o calitate. Mai mult, nu cunoșteam nici cele mai elementare principii ale artei noastre actricești: dicțiune, respirație, valoarea gestului ș.a.m.d. De aceea, cu pasiune, m-am apucat să învăț. Am urmat cursurile de la Conservator ale marelui artist Aristizza Romanescu; am citit cu aviditate tot ce avea legătură cu arta dramatică. Și, mai ales, am urmărit cu încordare jocul tuturor actorilor mari și mici, buni și răi, compatrioți și străini”.

Doi monștri sacri ce au avut privilegiul de a-i sta aproape, doi discipoli ai prințesei de fier a scenei românești, Dina Cocea și Ion Lucian, mărturisesc următoarele despre Lucia Sturdza Bulandra.

Dina Cocea: „Țin minte că o actriță era amoroasă de soțul ei, de Tony Bulandra. Ea știa acest lucru și niciodată nu-i făcea greutăți ba, mai mult, era afectuoasă față de jună”.

Ion Lucian: „Își apăra angajații ca o leoaică. Era ca o mamă pentru noi. Nu era ranchiunoasă. Chiar dacă o jigneau cineva, a doua zi ar fi fost distribuit într-un rol important fără nici o problemă. Cum s-a descurcat în fața comunistilor? Păi, odată a arestat un ministru în cabinetul lui. Avea nevoie de el și nu intra nicicum în au-

diență, fiindcă secretarii spuneau că lipsește. L-a luat pe Forț (Eterle, n.n.) de braț, a dat buzna în biroul celuiia și i-a zis: „Nu ieși de-aici până nu-mi rezolvi problemele”. Așa a obținut tot ce-a dorit de la ministrul rușinat că o mințise”.

„Un moment critic a fost în perioada belică. În '40, momentul în care s-a destrămat propria ei companie cu Tony, cu Manolescu și cu Storin, fostul teatru Regina Maria, din clipa în care ea n-a mai avut propria ei companie, solicitările lumii teatrale au fost mai reduse. Atunci a murit și Tony, adică a avut 7 ani negri. O întâlneau colegi de-ai noștri prin tramvaie, cu sacosele, adică o viață foarte modestă. În '47 i s-a încredințat direcția Teatrului Municipal. Ea a fost scoasă dintr-un con, nu de umbră, de întuneric. Zăcea de câțiva ani fără să joace, într-o mizerie morală și profesională cumplită. Pentru ea, invitația pe care a făcut-o partidul comunist de a înființa Teatrul Municipal a fost o renaștere, a revenit la viață”.

„Am jucat cu ea primul rol de referință în „Nu se știe niciodată”, de Bernard Shaw, de unde a început și amorul nostru. A avut un accident în seara premierei. De la primele două replici i s-a deplasat proteza dentară, de n-a mai putut scoate o vorbă. Mâncase în pauză o caramela. Eu am realizat situația și am scos spectacolul la capăt, fără să se observe. A iubit peste măsură rolul din Mamouret. Acesta ia fost, de altfel, și ultimul rol. Personajul interpretat de ea avea 100 de ani. Coana Lucica se plângea Marietei Rareș: „Nu știu cum o să realizez compoziția asta. Cam mare vârsta pentru mine”. Bulandra avea 80 și ceva de ani”.

Doamna de fier a scenei a murit tocmai din pricina dorinței sale de a cunoaște. Ion Lucian: „A auzit că Lucia Demetrius a scris o nouă piesă. Să nu i-o ia alt teatru înainte, s-a dus la Lucia să-i citească piesa în original. A căzut pe scară, era iarnă și a murit. Avea 94 de ani”. Avea casa și biblioteca – a lăsat-o prin testament șoferului Grigoruș și soției acestuia. Cei doi o îngrijiseră, cu devotament, până-n ultima clipă.” (Selecție: J. N.)

Revista presei românești

Este Târgul anual al vitelor și porcinelor, veniți cât mai mulți! (Scânteia, 1967)

Detaliu nefericit, această femeie fusese deja victima unui accident mortal cu un an înainte. (Libertatea)

Local tradițional Pakistanez:, Sărmăluțe, Ficăței de porc (Libertatea)

În acea noapte fatală, hemoroizii îl împiedicau să închidă ochii. (Libertatea)

Firul vieții victimei a fost sugrumat cu sălbăcie, cu multiple lovituri de cuțit. (Libertatea)

Avea doar o strangulație superficială la umăr... (Libertatea)

Misterul femeii tăiate în bucăți rămâne întreg! (Ev. Zilei)

Biserica fiind în reparații, victimele accidentului au fost comemorate în sala de festivități a primăriei. (Ev. Zilei)

Toți purtau o cârpă la braț... (Ev. Zilei)

Cu arsuri foarte grave pe 70% din corp, ea s-a stins în drum spre spital. (Național)

Arestarea s-a operat fără infuziune de sânge. (Național)

Familia mulțumește călduros celor care au luat parte la decesul scumpei lor Elisabeta M. (România Liberă, decese)

Apa oceanului și clima sunt foarte umede în această regiune. (România Liberă)

Raportul poliției relevă că victima s-a sinucis singură. (Actualitatea Bănățeană)

Spitalul județean a fost dotat cu un aparat de reanimare după ultimul strigăt. (Monitorul de Cluj)

Când s-a sinucis nefericita femeie? Oare și-a găsit moartea înainte de a se arunca în apele Mureșului? (Monitorul de Timișoara)

Găurile din lenjeria lui lăsau să se întrevadă o familie săracă. (Monitorul de Timișoara)

Ultimele lui cuvinte au fost o tăcere sfidătoare. (Glasul Bucureștilor)

Fidelitatea văzută statistic

Conform statisticilor, femeile tinere au pretenții mari la moralitatea partenerului lor:

□ 98% dintre femeile sub 25 de ani așteaptă de la el fidelitate absolută.

□ 90% dintre tinere au relații sexuale cu parteneri stabili.

□ 79% dintre femeile și bărbații sub 25 de ani consideră flirtul o trădare gravă.

□ Dar numai 60% dintre femeile de toate vârstele consideră infidelitatea un motiv de despărțire.

□ 54% dintre femeile de peste 60 de ani și-au înșelat – măcar o dată – partenerul – majoritatea cu prietenul lui cel mai bun (32%), cu un vecin (25%), cu o cunoștință întâmplătoare (22%) sau în concediu (21%).

□ 25% dintre bărbații de toate vârstele consideră „foarte dificil” să fie fideli.

□ Conform analizelor de sânge, 10% dintre copiii femeilor căsătorite sunt concepuți nelegitim.

□ 7% dintre bărbații de toate vârstele spun că nu pot să fie fideli.

Alături de Ion Lucian, în piesa „Ziua unei artiste”

Jocurile Olimpice

În pauza spectacolului „0 vară sportivă”

De la greci, atenția microbisitorilor se îndreaptă acum spre Atena. S-a terminat primul act al spectacolului sportiv al acestei veri, în care rolurile principale au fost jucate superb de eroii eleni. Nici cei mai mari actori antici nu ar fi putut să le interpreteze cu mai mare succes. Acțiunea actului următor se va muta în capitala Greciei, unde vom vedea o distribuție mult mai bogată decât în Lusitania, locul intrigilor din prima parte a spectacolului. Pe lângă rolurile de fotbaliști așteaptă să fie interpretate și alte atribuții. Se vor ivi rolurile pugiliștilor, handbaliștilor, poloștilor (...) ca să înșir doar câteva din disciplinele Jocurilor Olimpice, căci, cum probabil v-ați dat seama, este vorba despre acest mare eveniment, care din patru în patru ani adună la un loc sportivii din toate colțurile lumii. Și atletismul așteaptă „actorii” lui de la Jocurile Olimpice, unde el va deveni – în locul fotbalului – „sportul rege”, la fel ca și la Olimpiadele antice, când întrecerile atletice erau pe primul loc. Anul acesta jocurile se întorc acasă, ele fiind găzduite de Atena.

Cu toate că ne aflăm în pauza spectacolului, nici acum, așteptând actul al doilea, nu ne plictisim și nu avem motiv de cântit, deoarece viața – cum se zice, este „cel mai mare regizor” – ne oferă alte programe: mici scenete din lumea sporturilor.

Echipele și sportivii se află în toiul pregătirilor pentru Atena, ceea ce înseamnă că meciurile lor de test sunt transmise de multe ori, precum sunt transmise și meciurile de la Cupa Americii, competiție care chiar în aceste zile se desfășoară în Peru. Nu știu alții cum sunt, dar eu, așa cum s-a întâmplat în majoritatea partidelor din Portugalia, care de multe ori au fost bune și spectaculoase, nu reușesc să le urmăresc de la început până la capăt. Practic nici nu le urmăresc. Și nu, sau nu numai, pentru că transmisiunile încep noaptea târziu. Cred că îmi lipsește miza. Miza altora nu este și a mea. Îmi lipsește apoi și acel sentiment care este provocat numai atunci

când țin pumnii pentru o formație sau pentru un sportiv. Atena și din acest punct de vedere va fi superbă. Atât sportivii maghiari, cât și cei români ai diferitelor discipline vor concura atunci. Când joacă o echipă preferată sau concurează un sportiv pentru care țin pumnii, atunci chiar și o competiție sau o partidă mai slabă mi se pare mai interesantă, mai atractivă. Și la Atena voi ține pumnii pentru gimnastele din România, pentru handbalistele din Ungaria și așa mai putea continua.

Numărătoarea inversă a început. Mai sunt încă 29 de zile până la startul Jocurilor Olimpice. Drapelul României la festivitatea de deschidere va fi purtat de un ieșean, am aflat din sursele agenției de presă Rompres. Sportivul ieșean a fost desemnat de Comitetul Olimpic Român să poarte tricolorul delegației. Sorin Babii a fost purtător de către Federația Română de Tir care a menționat zecile de medalii obținute de Babii de-a lungul carierei, în primul rând medalia de aur și titlul de campion olimpic la pistol liber, câștigat în 1988 la Jocurile Olimpice de la Seul.

„Este a șasea oară consecutiv când particip la Jocurile Olimpice, record pe care în istoria sportului românesc doar atleta Lia Manoliu l-a atins până acum, însă niciodată nu am avut prilejul să particip la festivitatea de deschidere. De fiecare dată s-a întâmplat să intru în

competiție chiar a doua zi după festivitate, așa că pregătirile au trecut pe primul loc”, a declarat agenției Rompres sportivul ieșean de 41 de ani, care de mulți ani se află în elita sportului de performanță. De altfel, ca și sportivii de astăzi și concurenții Jocurilor Olimpice din antichitate au fost profesioniști. Chiar și cuvântul „atlet” înseamnă în grecește „cel care concurează pentru premiu.”

Jocurile Olimpice – pe lângă pace – sunt simbolul eternității, ca și Biserica. În istoria și cultura omenirii nu a existat nici o orânduire, nici un imperiu, nici o filozofie care ar fi durat atâta timp ca Jocurile Olimpice antice: 12 secole, neîntrerupt. Să sperăm că și istoria Jocurilor Olimpice Moderne, începută în 1896 la Atena, va cunoaște această longevitate. Este păcat însă că în zilele noastre ne reușim să încetăm războaiele și luptele pe perioada Jocurilor, nu reușim ca fiecare om – prieten sau dușman – să se întâlnească doar pe arenele sportive. Să-și încerce puterile, așa cum vor încerca – peste 29 de zile, din nou, la Atena – pugiliștii, handbaliștii, jucătorii de fotbal, înotătorii, pentatloniștii și alți reprezentanți ai multor discipline.

Cortina încă acoperă scena, dar deja în spatele ei se lucrează la decorul actului următor al marelui spectacol sportiv al verii 2004, intitulat Jocurile Olimpice de la Atena.

Adam Bauer

Gimnastică

Cătălina Ponor, campioana României

Cu o lună înaintea Jocurilor Olimpice de la Atena gimnastele române s-au luptat la Constanța pentru titluri în una dintre cele mai valoroase întreceri interne din lume. Cine este campion în România are șanse mari pentru o medalie și la Jocurile Olimpice.

La sfârșitul săptămânii trecute, spectatorii constănțeni au putut urmări o întrecere cu multiple medaliate la întrecerile internaționale din ultima perioadă. Fără Dana Sofronie și Monica Roșu, accidentate ușor, celelalte componente de bază ale echipei naționale au ținut, cum era de așteptat, capul de afiș al întrecerii. Cătălina Ponor s-a impus la individual compus. La echipe, titlul a fost câștigat de Steaua, care s-a plasat în fața echipelor Farul Constanța și CSS Deva. La sărituri, aurul a fost cucerit de Silvia Stroescu, cea mai experimentată gimnastă din echipa României. Cu două sărituri corecte și o medie de 9,281, ea a urcat pe prima treaptă a podiumului. La paralele, aparatul de suferință al româncelor în ultimii ani, s-a impus Florica Leonida, 9,500, însă cele care au urmat-o în clasament, Oana Ban, Alexandra Eremia și Andreea Munteanu, au avut note de la 9,400 în sus. Bârna a scos-o din nou în față pe Cătălina Ponor, vicecampioana mondială de la Anaheim 2003 și deținătoare a titlului european. Cu 9,800 și o execuție care a adus liniște adâncă în sală

pe durata ei, constănțenii au cucerit fără probleme prima treaptă a podiumului, la fel cum reușise sămbătă la individual compus. Bârna probabil că este aparatul cel mai tare al româncelor, Munteanu obținând 9,700, Eremia 9,637 și Ban 9,562. La sol s-a repetat ordinea primelor locuri de la individual și bârna, cu Ponor campioană (9,787) și Munteanu vicecampioană (9,625), pe locul 3 strecurându-se Leonida (9,525). Echipa pentru Atena va fi definitivată, cel mai probabil, după întâlnirea România-Franța, care va avea loc la sfârșitul săptămânii, tot la Constanța.

„Echipa pentru Atena nu e definitivată încă, dar sunt mulțumit că Naționalele au reprezentat un test bun pentru fete”, a declarat după campionat selecționerul Octavian Belu.

Șt. C.

Fotbal

Cine îl ia pe Pleșan?

Mijlocașul din Craiova, Mihăiță Pleșan, a intrat în vizorul echipelor mari din Europa atunci când a jucat pentru prima oară în cariera sa sportivă ca titular în echipa națională a României. În meciul amical susținut în fața Germaniei s-a descurcat excelent ca dirijor de joc, ba mai mult, a și deschis scorul cu un gol de generic, driblând patru jucători adversi și plasând mingea în vinclul porții apărare de Oliver Kahn. Din unele surse aflăm că săptămâna trecută și-au ma-

nifestat intenția de a-l cumpăra pe mijlocașul român trei cluburi europene importante. Dacă propunerea Parmei, 1,5 milioane de euro, a fost considerată insuficientă, iar cea a Romei l-a lăsat rece pe Dinel Staicu, patronul craiovean, din cauza că șefii lui Chivu sunt rău-platnici, oferta celor de la Tottenham Hotspur l-a pus serios pe gânduri. Londonezii ar fi dispuși să dea trei milioane de euro pentru a-l achiziționa pe Pleșan, mai ales că trupa antrenată de ex-

selecționerul Franței, Jacques Santini, are grave probleme de efectiv în zona mediană. În acest moment, Tottenham are în lot doar șase mijlocași, dintre care 3 promovați de la echipa a doua, iar unul, Jamie Redknapp, este mereu accidentat. Principalul obstacol în calea realizării tranzacției îl reprezintă permisul de muncă în Marea Britanie. Pentru a-l obține, un jucător din afara Uniunii Europene trebuie să fi jucat în cel puțin 75 la sută din meciurile oficiale ale reprezentativelor de seniori

sau tineret în ultimii doi ani, situație în care Pleșan nu se încadrează. Din alte surse aflăm că începând din această iarnă jucătorul român va evolua la Ajax Amsterdam. Olandezii, la fel ca englezii, sunt dispuși să-l cumpere contra sumei de trei milioane de euro. Deocamdată Mihăiță Pleșan se pregătește pentru noul sezon cu lotul craiovean, dar este greu de imaginat ca jucătorul de 21 de ani să mai petreacă un sezon întreg în campionatul românesc.

Ștefan Crăsta

ROMÂNIA

Luni 19 iulie

6.00 Jurnalul TVR 6.40 Duelul Campionilor 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G... de vară! 8.20 Duelul Campionilor 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse 10.00 Film. Josh. apărătorul universului 11.35 Zburătorii României 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Vector III 14.30 Pro patria 15.00 Kronika 15.55 TVR în direct 16.55 Avanspremieră 17.00 Vine Cerbul 2004! 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. În mâinile dușmanilor 20.50 Vine Cerbul 2004! 21.00 Lori, Dan și Tanti Mili 21.30 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Duelul Campionilor 22.35 Film. Groaza. Partea 1. 0.05 Serial (R) Counterstrike sau jocul puterii 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R) 2.10 Film (R) „O” de la Othello 3.45 Spectacolul lumii (R) 4.15 Vector III (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Marți 20 iulie

6.00 Jurnalul TVR 6.40 Duelul Campionilor 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G... de vară! 8.20 Duelul Campionilor 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse. Documentar 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avanspremieră 11.05 Serial. Profu 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 TVR în direct 16.55 Avanspremieră 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Frank Riva 20.50 Avanspremieră 21.00 Vine Cerbul 2004! 21.30 Ochiul Magic 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Duelul Campionilor 22.35 Film. Groaza. Partea a II-a 0.05 Serial (R) Counterstrike sau jocul puterii 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R) 2.10 Film. Fetele din Piața Spaniei 3.50 Reflecții rutiere (R) 4.20 Alege viața! (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Miercuri 21 iulie

6.00 Jurnalul TVR 6.40 Duelul Campionilor 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G... de vară! 8.20 Duelul Campionilor 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avanspremieră 11.05 Serial. Profu 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Convișturi 15.00 Oameni ca noi 15.30 Orizont 2007 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.55 Avanspremieră 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Aventuri din epoca... rockului 21.00 Vine Cerbul 2004! 21.10 Serial. Misteriosul John Doe 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Duelul Campionilor 22.35 Film. Groaza. Partea a III-a 0.10 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 1.05 Cinci minute de cultură 1.15 Jurnalul TVR 2.15 Film. Fetele din Piața Spaniei. Partea a II-a 4.00 Avanspremieră 4.15 Orizont 2007 (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Joi 22 iulie

6.00 Jurnalul TVR 6.40 Duelul Campionilor 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G... de vară! 8.20 Duelul Campionilor 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.30 Ambasadorii 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avanspremieră 11.05 Serial. Profu 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Akzente 15.30 Pro lege 16.00 Serial. Sânge de țigan 16.55 Avanspremieră 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnal 18.05 Festivalul Internațional „Cerbul de Aur”, Brașov – România, 2004 19.00 În culisele Cerbului 20.00 Concurs Internațional de Interpretare 22.00 Jurnalul de noapte 22.25 Duelul Campionilor 22.30 Recital extraordinar PINK 23.30 Nopti albe lângă biserică neagră 0.05 Film. Arde-i una franțuzoaicei! 1.30 Cinci minute de cultură 1.40 Jurnal (R) 2.40 Film (R) Femeile mafiei 4.20 Pro lege (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Vineri 23 iulie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.40 Duelul Campionilor 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G... de vară! 8.20 Duelul Campionilor 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.30 Spectacolul lumii 10.00 Serial (R) Sânge de țigan 10.55 Avanspremieră 11.05 Serial. Profu 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pământul în 80 de zile (R) 14.30 România politică 15.00 Sănătate pentru toți! 15.30 Protecția consumatorilor 16.00 Interes general 16.55 Avanspremieră 17.05 Serial. Sânge de țigan 18.00 Jurnalul TVR 19.00 În culisele Cerbului 20.00 Concurs Internațional de Interpretare 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Duelul Campionilor 22.35 Apocalipsul acum 0.20 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 22.25 Duelul Campionilor 22.30 Recital extraordinar Nino D'Angelo 23.30 Nopti albe, lângă biserică neagră 1.30 Cinci minute de cultură 1.40 Jurnalul TVR (R) 2.40 Film. Femeile mafiei 4.25 Avanspremieră 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sâmbătă 24 iulie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Jocul planetelor 7.40 Desene animate 8.30 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Descurcă-te singur! 10.30 Călătoriile lui 04 11.30 O vedetă populară 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avanspremieră 13.30 Sub semnul soarelui 14.00 Formula 1. Calificări 15.00 Sub semnul soarelui 15.30 Ora Olimpică 16.00 Duelul Campionilor 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 19.00 În culisele Cerbului 20.00 Gala Laureatilor. Festivitatea de premiere 21.30 21.55 Duelul Campionilor 22.00 Recital extraordinar: Ronan Keating 23.10 Nopti albe, lângă biserică neagră 1.10 Jurnalul de noapte 2.10 Spectacolul lumii (R) 2.40 Avanspremieră 2.55 Duelul Campionilor 3.35 O vedetă... populară (R) 4.55 Cartea TvRecordurilor 5.25 Teleshopping.

Duminică 25 iulie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. Năzdrăvaniile fraților Kratt 9.00 Dincolo de hartă 9.30 Viața satului 11.00 Ulița spre Europa 11.15 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avanspremieră 13.30 Studio Formula 1. 14.00 Formula 1. Marele premiu al Germaniei 16.00 Film. Trapez 17.50 Tragenile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 În culisele Cerbului 20.00 Tinerete fără bătrânețe 23.00 Film. Zandalee 0.50 Avanspremieră 1.00 Jurnalul TVR (R) 2.00 Lori, Dan și Tanti Mili (R) 2.30 Tezaur folcloric (R) 4.05 Descurcă-te singur! (R) 5.10 Dincolo de hartă (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 19 iulie

6.00 Serial (R) Mercenarii universului 6.45 Teleshopping 7.15 Răscruci 7.45 Cinci minute de cultură 8.00 Eco–Magazin 8.45 Tonomatul DP 2 11.15 Atenție, se cântă! (R) 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Primul pas 15.00 Teleshopping 16.00 Descoperiri în medicină 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro–Dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Eu, eu... și ceilalți 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Serial. Miracole 22.45 Serial. Arma ucigașă 23.35 Descoperiri în medicină 0.30 Film. Ultima confruntare 2.10 Euro–Dispecer 2.20 Eco–Magazin (R) 3.05 Serial (R) Arma ucigașă 4.00 Știrile serii 4.30 Răscruci (R) 5.00 Eu, eu... și ceilalți (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marți 20 iulie

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Prenume. Documentar 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul DP 2 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Teleshopping 16.00 Conexiuni 17.00 Serial. Rebelii 17.55 Cinci minute de cultură 18.05 Serial. Pasiuni 18.50 Euro–Dispecer 19.00 Jurnalul TVR Clipa de rouă a focului. Documentar 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Serial. Miracole 22.45 Serial. Polițiștii de la “Blue Murder” 23.35 Conexiuni (R) 0.30 Film. Interese ascunse 2.10 Cinci minute de cultură 2.20 Medalion de interpret (R) 3.10 Serial (R) Polițiștii de la “Blue Murder” 4.00 Știrile serii 4.30 Expediție în necunoscut (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 21 iulie

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Călător în Orient 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul DP 2 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Parnasul 15.00 Teleshopping 16.00 Din nou la Atena 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro–Dispecer 19.00 Jurnal Insolit 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Serial. Miracole 22.40 Serial. Andromeda 23.30 Din nou la Atena (R) 0.25 Film. Electra 2.00 Aleea cu Ghimpi (R) 2.15 Cinci minute de cultură 2.25 Fetele orașului (R) 2.55 Veni, Video Vici (R) 3.10 Serial (R) Andromeda 4.00 Știrile serii 4.30 Călător în Orient (R) 5.00 Insolit 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 22 iulie

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Călător în Orient 7.45 Cinci minute de cultură 8.00 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul DP 2 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Cafeneaua imaginară 15.00 Teleshopping 16.00 Animale în pericol 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro–Dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Spune-mi ce te doare 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Serial. Miracole 22.40 Serial. Nemuritoarea 23.30 Animale în pericol 0.20 Film. Studii superioare 1.50 Ferma (R) 3.00 Cinci minute de cultură 3.10 Serial (R) Nemuritoarea 4.00 Știrile serii 4.30 Călător în Orient (R) 5.00 Spune-mi ce te doare (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 23 iulie

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Călător în Orient 7.45 Cinci minute de cultură 7.55 Serial (R) Rebelii 8.45 Tonomatul DP 2 11.10 Serial (R) Marea Brava 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Euro–Dispecer 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Micii savanți 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Teleshopping 16.00 Via Sacra 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro–Dispecer 19.00 Televizorul 19.30 Auto Club 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Serial. Miracole 22.40 Serial. Tanamera, leul din Singapore 23.40 Serial. Inspectorul Linley 0.40 Film. Fără identitate 2.30 Natură și aventură (R) 3.00 Serial (R) Tanamera, leul din Singapore 4.00 Știrile serii 4.30 Călător în Orient (R) 5.00 Auto Club (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 24 iulie

6.00 Serial (R) Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.15 Călător în Orient 7.45 Veni, Video, Vici! 8.00 Serial (R) Rebelii 8.50 Tonomatul DP 2 10.45 Top Sport 11.15 Serial (R) Marea Brava 12.00 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum e Maxima 13.00 Expediție în necunoscut 13.30 Serial. Trăsniții din Queens 14.00 Atenție, se cântă! 15.30 Serial. Sabrina 16.00 Film Puzzle 16.55 Veni, Video, Vici! 17.10 Serial. Rebelii 18.00 Serial. Farmece 18.45 Pe scurt din Europa 19.00 Jurnalul TVR 19.15 Aleea cu Ghimpi 19.30 Serial. O femeie face carieră 20.00 Serial. 20.50 World Bikini Models 21.50 Fete de la Musique 22.20 Serial. Martorul tăcut 23.15 Film Puzzle (R) 0.15 Atenție, se cântă! (R) 1.40 Serial (R) Trăsniții din Queens 2.10 Serial (R) Inspectorul Linley 3.10 Serial (R) Martorul tăcut 4.00 Fete de la Musique (R) 4.30 Televiziunea, dragostea mea (R) 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

Duminică 25 iulie

6.00 Medalion de interpret 6.45 Teleshopping 7.15 Ferma 8.30 Pescar hoinar 9.00 Arca lui Noe 9.30 Serial. Insula piratilor 10.00 Natură și aventură 10.30 Serial. Rebelii 11.20 Serial (R) Marea Brava 12.05 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este... Maxima 13.00 Fetele orașului 13.30 Atlas 14.00 Piersic Show 15.30 Serial. Jocurile vieții 16.00 Televiziunea, dragostea mea 17.00 Veni, Video, Vici! 17.15 Serial. Mercenarii universului 18.00 Serial. Aventurile lui Sinbad 18.45 Pe scurt din Europa 19.00 Jurnalul TVR 19.15 Aleea cu Ghimpi 19.30 Serial. Chicago Hope 20.25 World Bikini Models 22.00 Serial. Antrenorul 22.50 Remix Rock Forum 23.45 Film. Haos 1.30 World Bikini Models (R) 3.00 Serial (R) Aventurile lui Sinbad 3.45 Aleea cu Ghimpi (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Remix-Rock Forum (R) 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

19 IULIE, LUNI (redactor: Victoria Cozma)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

20 IULIE, MARȚI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

21 IULIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremieră „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

22 IULIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Ilyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 IULIE, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremieră „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

24 IULIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Victoria Cozma)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

25 IULIE, DUMINICĂ (redactor: Victoria Cozma)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

21 iulie 2004 (mtv ora 13.45)

Reluare: 24 iulie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română în această săptămână va relata pe larg despre festivalul coral de muzică sacră, care a avut loc la sfârșitul lunii trecute la Giula, în organizarea Corului „Pro Musica” și va prezenta un montaj despre Ansamblul Folcloric „Izvorașul” din Buziaș. Formația bănățeană, la sfârșitul săptămânii trecute, a susținut un spectacol în fața publicului din Bătănia.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 19 iulie 2004

16.00–16.30 Ofertele fitecii (reluare) 16.30–17.15 Magazin estival 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 20 iulie 2004

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) (reluare) 16.30–17.30 Debut 50 pus (reluare) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 21 iulie 2004

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) (reluare) 16.30–17.30 Magazin estival 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 22 iulie 2004

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) (reluare) 16.30–17.30 Magazin estival 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 23 iulie 2004

16.00–16.30 Bucuroși de oaspeți (reluare) 16.30–17.30 Magazin estival 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 24 iulie 2004

16.00–17.00 Timișoara internațional 17.00–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Zona IT.

Duminică, 25 iulie 2004

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 VIP-uri de duminică (reluare) 17.30–18.00 Locuri cu povești (reluare).

Sponsorul nostru

Internet aproape pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna, cu tarife subventionate de stat!

Bichisdaba Matáv Pont, Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero tiszaret

RADIO ROMANIA INTERNATIONAL

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24

pe www.rri.ro

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

În Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfânt

Pentru românii din Ungaria, peisajele și plaiurile Moldovei sau ale Dobrogei, de exemplu, sunt mai puțin cunoscute decât zonele din apusul României, din Maramureș sau Banat, din depresiunea Mureșului sau valea Crișurilor. Pentru a ilustra frumusețea locurilor mai puțin cunoscute și pentru a apropia cititorii

noștri de istoria și cultura acestora, ne propunem, în cele ce urmează, prezentarea unor orașe sau meleaguri mai îndepărtate și mai puțin cunoscute. În acest fel vrem să atragem atenția, stârnind curiozitatea și dorul de a vizita aceste locuri pline de pitoresc natural, farmec istoric, trecut și prezent cultural deosebit.

Casa Sofian

stența lor se leagă zidirea unor biserici și înflorirea Botoșanilor ca centru comercial și meșteșugăresc. Din colonia armenescă s-au evidențiat familii precum Manea, Balș, Ciolac, Goilav. Evreii, sosiți din Polonia și Bucovina, au întărit caracterul comercial, industrial și bancar al orașului, ei au construit cele mai multe centre negustorești, de numele lor se leagă dezvoltarea industrială și primele fabrici. Din comunitatea aceasta au provenit personalități culturale de seamă cum au fost Simion și Henri Sanielevici sau, mai târziu, lingvistul Alexandru Graur. Al treilea grup îl constituie lipovenii, prizoniți din ste-

pele Volgăi și ale Donului, stabiliți în Botoșani mai ales în Mahalaua Târgul Nou. Ocupația lor principală era grădinăritul.

Orașul Botoșani este strâns legat de patru nume ilustre din cultura românească. De aici (Ipoteștiul e la 7 km de oraș) s-a născut Mihai Eminescu, botezat în biserica Uspenia, aici a copilărit George Enescu, de aici a pornit pictorul Ștefan Luchian și aici a trăit și activat ani la rând marele istoric Nicolae Iorga. Dar de o intensă rezonanță cultural-spirituală este întreaga împrejurime a Botoșanilor, meritând să fie mai temeinic cunoscută, mai des vizitată. E. I.

Botoșani, la răscruce de drumuri comerciale și de interferențe culturale

„...în leatul 6947 (1439), noiembrie 28, au venit tătarii și au prădat și arsu până la Botoșani și au arsu și târgu Botoșeni” – consemnează cronicarul Grigore Ureche în Letopisețul Țării Moldovei. Despre întemeierea așezării nu se știe nimic cert, sigur este însă că Botoșanii au ocupat un loc însemnat încă din cele mai vechi timpuri, devenind de-a lungul veacurilor un centru, o răscruce a marilor drumuri comerciale. Târgul Botoșanilor a legat Lvovul de Marea Neagră, drumul

geografică avantajoasă din nordul Moldovei, între Prut și Siret, în zona cea mai joasă a Culmii Siretului, despărțind Podișul Sucevei de Câmpia Moldovei. Negoțul înfloritor a atras în oraș și numeroși comercianți și meșteșugari străini. Pe timpul lui Petru Rareș, domnitorul dăruiește orașul soției sale, Doamna Elena, drept „apanaj domnesc”. Pe atunci, în secolul XVI, orașul primește organizarea orășenească tipică din Moldova timpului. O dată cu dezvoltarea administra-

o cunoaște orașul în secolul XIX. În anul 1832, populația crește de la 28.000 la 39.941 de suflete, orașul trăind ani de mare dezvoltare economică și social-culturală. Pe la mijlocul veacului se construiesc fabrici și magazine, oficii publice, uzine mecanice, clădiri publice cu destinație culturală, școlară și sanitară și se înființează prima bancă. În a doua jumătate a secolului se modernizează (după mistuitorul incendiu din 1887) marile bulevarde, iar centrul istoric al orașului se îmbogățește cu un șir de vile și palate în stil eclectic francez și german, în stil popular orășenesc sau popular neoromânesc. Printre aceste nestemate arhitecturale se evidențiază Casa Sofian, Casa Silion, Casa Manolache, Casa Moscovici, Casa Sommer. Remarcabilă este și clădirea Uzinei Electrice, realizată de renumitul arhitect Andrei Saligny.

În afară de populația românească, trei alte etnii au pecetluit caracterul orașului. Primii sosiți, încă în secolele XIV-XV, au fost armenii. De exi-

Parcul „Mihai Eminescu”

negustorilor din Balticum de Constantinopol. În acest fel, târgul a fost o așezare comercială înfloritoare, aducând mari venituri. La prosperarea orașului a contribuit și așezarea lui

tivă, Botoșaniul cunoaște și o îmbogățire arhitecturală deosebită, în secolele următoare construindu-se numeroase biserici, mănăstiri, palate boierești. Însă cea mai impetuoasă dezvoltare

Centrul istoric

FOAIA
românească

16 IULIE 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Laura Martin, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.